

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Факультет суспільних наук
Кафедра політології і державного управління

Маріан Токар

КНИЖКА
КАФЕДРАЛЬНОГО ЖИТТЯ:
короткий нарис та довідкові матеріали
з історії кафедри політології і державного управління
Ужгородського національного університету

(До 25-річчя створення кафедри)

Ужгород
Інформаційно-видавничий центр ЗІППО
2015

ББК Ч 484.738.1 (4 Укр – 4 Зак)

УДК 378.4 (477.87) +378.113.2

Т – 51

Токар М. Книжка кафедрального життя: короткий нарис та довідкові матеріали з історії кафедри політології і державного управління Ужгородського національного університету / Маріан Токар; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2015. – 100 с., іл. – Бібліогр.

У науково-довідковому виданні подаються етапи розвитку кафедри політології і державного управління Ужгородського національного університету за 1990 – 2015 роки, а також довідкові матеріали про професорсько-викладацький, аспірантський та студентський склад, науково-педагогічну й видавничу діяльність, співпрацю з іншими навчальними й науковими центрами.

Книжка присвячена 25-річчю кафедри політології і державного управління УжНУ.

Рецензенти:

Анатолій Круглашов, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Валерій Денисенко, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії політичної науки Львівського національного університету імені Івана Франка;

Михайло Басараб, кандидат історичних наук, заступник директора Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти.

Рекомендовано до друку Науковою радою Науково-дослідного інституту політичної регіоналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет» 23 жовтня 2015 року, протокол № 7.

© Маріан Токар, 2015

© Кафедра політології і державного управління УжНУ, 2015

© Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2015

ISBN 978-966 332-100-4

Зміст

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС	5
Динаміка розвитку кафедри	5
Керівники кафедри	9
Якість педагогічних кадрів	11
Аспірантура й наукові кадри	16
Фахова спеціальність	19
Мозаїка навчальних дисциплін та успіхи індивідуальної роботи	23
Напрями наукових досліджень і видавнича діяльність	27
Слово після... ..	35
ДОВІДКОВІ МАТЕРІАЛИ	37
Перелік викладачів та співробітників кафедри	37
Дисертаційні дослідження викладачів, захищені ними під час роботи на кафедрі	40
Вчені звання викладачів кафедри	43
Аспіранти кафедри	44
Випускники кафедри	46
Бібліографічні дані про кафедру	80
<i>Основні видання кафедри</i>	82
Наукові монографії	82
Навчальні посібники, підручники	84
Методичні розробки	86
<i>Серійні видання</i>	89
Монографічна серія «Studia Regionalistica» (2009 – 2015; № 1 – 8)	89
Навчально-методична серія «Кафедра» (2014 – 2015; № 1 – 29)	91

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія. Соціологія. Філософія (2004 – 2015; Вип. 1 – 18)	95
Соціально-політичні студії: вісник наукової думки студентів (2008 – 2015; Вип. 1 – 6)	98

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС

Динаміка розвитку кафедри

У час комуно-радянської кризи й зародження демократичної системи незалежної держави Україна, політична наука відродила до себе зацікавленість українського суспільства. Відтак постала потреба у формуванні навчально-наукової бази політології, яка носила глибокозмістовний аспект обґрунтування суспільно-політичних явищ і процесів. Центрами, які акумулювали потенціал розвитку політичної науки в Україні стали університети й інститути. У Закарпатті таким центром став Ужгородський державний (з 2000 року – національний) університет.

У найзахіднішому українському регіоні історія розвитку політичної науки органічно пов'язана з подіями новітнього державотворення. Політизація суспільства була викликом і вищої школі, яка повинна була відчувати подих змін та змушувала переорієнтовуватися на світові стандарти заклади освіти і науки. Разом з тим, поява кафедри політології як нового навчального й наукового структурного підрозділу вишу була викликана й тим, що в силу географічних обставин Ужгородський університет підтримував тісні контакти з колегами вищих навчальних закладів та наукових установ у суміжних із Закарпаттям регіонах Румунії, Угорщини, Словаччини, де, зокрема, політична наука як навчальна дисципліна вже отримала на той час визнання й міцно ставала на ноги.

Упродовж другої половини 20-го століття Ужгородський університет був беззмінним центром підготовки кваліфікованих кадрів з різних спеціальностей, потребу яких відчувало Закарпаття. На зорі незалежності України з'явилася потреба і у фахівцях з політичних наук.

Заради справедливості варто сказати, що кафедра політології була створена на структурній основі кафедри теорії соціалізму, яка отримала таку назву в 1989 році й у свою чергу була сформована з кафедри наукового комунізму, що виникла ще в далекому 1964 році. Така структурна трансформація суспільно-політичного науково-педагогічного підрозділу університету не була унікальним явищем для радянської та пострадянської дійсності...

За цей час на кафедрі працювали С. Білак, В. Головатий, Ю. Луценко, Н. Міщенко, Х. Олексик, В. Стегура, О. Тарабан, С. Устич, Ф. Федоренко, В. Худанич, Т. Юхимець та інші викладачі. А керівниками кафедри були: Г.І. Ілющенко, кандидат філософських наук, доцент (роки завідування: 1964 – 1975); В.І. Худанич, доктор історичних наук, професор (роки завідування: 1975 – 1985); О.І. Тарабан, кандидат історичних наук, доцент (роки завідування: 1985 – 1987); В.Л. Боднар, кандидат філософських наук, доцент (роки завідування: 1987 – 1990).

У радянський період історії України політичні науки і, зокрема, політологія вважалися «буржуазними» та «антирадянськими» навчальними дисциплінами, а тому їх вивчення в тогочасному державному виші було неможливим. Все змінилося з часу кризи комуністичної системи й проявів суспільного демократизму в республіці, громадяни якої орієнтувалися на незалежне існування Української Держави.

Відтак, і політологія отримала нове дихання, стала однією із модерних наук, на яку покладалися функції масового інформування українців про багатогранність і різноманітність суспільно-політичних процесів у світі й теоретичного підґрунтя для їхньої громадянсько-політичної культури та освіти.

1990

Таким чином, відправною точкою у профільній історії кафедри політології став 1990 рік. 23 листопада того року Вчена рада Ужгородського державного університету (УжДУ) обговорювала питання доцільності створення кафедри і прийняла відповідне рішення (Протокол № 11).

А вже 7 грудня 1990 року наказом ректора УжДУ (Наказ № 602-05) Володимира Сливки було іменовано новий структурний підрозділ вишу – кафедру політології, що й прийнято вважати її Днем народження.

На початковому етапі розвитку кафедри виникали деякі труднощі кадрового та матеріально-технічного змісту. Адже, діючи як самостійний загальноуніверситетський підрозділ упродовж 1990 – 1994 років, крім курсів «Політології» кафедра забезпечувала викладання й «Соціології» для усіх факультетів університету. Якщо питання налаштування викладачів на новітні форми навчання й адаптація до нових навчальних стандартів вирішувалося досить швидко, то проблема рекомендаційно-програмного забезпечення й доступу студентів до підручничого та навчально-методичного фонду, який сприяв би безперервному отриманню університетською молоддю необхідного мінімуму знань з основ політичної науки, чекала на подальше вирішення. Проблема була не простою для вирішення, оскільки кафедра отримала статус загальноуніверситетської, а отже понад десять факультетів тогочасного Ужгородського університету повинні були у найшвидші терміни передбачити у навчальних пла-

нах можливість студентів різних спеціальностей здобувати знання з політології, а університетська бібліотека – забезпечити їх доступними книжковими джерелами.

Колектив новоствореної кафедри політології відразу ж приступив до підготовки відповідних робочих і навчальних планів, інших навчально-методичних розробок. Певну методичну допомогу вдалося отримати завдяки особистим контактам викладачів з колегами з інших навчальних центрів України.

Перелік нових тем був типовим для тогочасної «Політології». Основний акцент робився на історії світової політичної думки, проблемах політичної влади, еліти й лідерства, виборчих процесів, демократії та парламентаризму, а також політичної культури, політичної свідомості, політичної моралі. Особливістю прикладних аспектів вивчення політичної науки було використання історико-політичного досвіду сусідніх із Закарпатською областю країн та їхніх регіонів.

1994

У 1994 році кафедра стала структурним підрозділом історичного факультету. У цей час викладання загальноуніверситетських курсів «Політологія» і «Соціологія» продовжувалося на всіх факультетах Ужгородського університету. Одночасно було запроваджено спеціальні курси з політичної науки для студентів історичного факультету, що сприяло розширенню як навчально-методичної, так і кадрової основи кафедри. Така ситуація дала можливість розраховувати у найближчій перспективі на відкриття спеціальності «Політологія».

1998

Спеціальність «Політологія» при історичному факультету Ужгородського державного університету була відкрита в 1998 році. Тоді кафедра вперше отримала ліцензію на право підготовки фахівців-політологів. Це був значний успіх колективу кафедри, яка стала випускаючою.

2006

Новий етап розвитку кафедри політології розпочався 1 березня 2006 року, коли в Ужгородському національному університеті було створено факультет суспільних наук (згідно з Рішенням Вченої ради Ужгородського національного університету від 26 січня 2006 року). Тодішній ректор Ужгородського національного університету професор Микола Вегеш став одним із ініціаторів об'єднання фахівців із суспільних наук в єдиний структурний підрозділ, що з часом цілком себе виправдало. Адже, кафедра політології увійшла до складу новоствореного факультету разом із ще трьома кафедрами – педагогіки і психології, соціальної роботи, філософії, в яких яскраво проглядалася суспільнознавча орієнтація.

Політологи цей почин радо підтримали і кафедра до сьогодні залишається однією із провідних структурних ланок факультету суспільних наук. Починаючи з того часу, колектив кафедри професійно змужнів і визначив нові орієнтири навчально-виховного та наукового розвитку.

2013

На початку 2013 року кафедра політології отримала нову назву. Її перейменували на кафедру політології і державного управління. Це було пов'язано із розширенням навчальних спеціальностей і можливістю отримання ліцензії Міністерства освіти і науки України на право підготовки магістрів державної служби.

Власне документ Наказу ректора УжНУ Федора Ващука під № 24 / 01-03 від 31 січня 2013 року свідчить про наступне: «Відповідно до рішення Вченої ради Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» від 10 січня 2013 року (Протокол № 10) наказую: 1. Кафедру політології факультету суспільних наук реорганізувати в кафедру політології і державного управління...».

У цей час до колективу влилися нові фахівці відповідної кваліфікації, що й змусило кафедру вкотре частково переорієнтувати та вдосконалювати навчальний процес, а також значно розширювати пріоритети навчально-методичних і наукових інтересів.

Керівники кафедри

За 25-річну науково-педагогічну історію кафедри її керівниками-завідувачами були досвідчені фахівці – науковці та педагоги. Хоча наукові інтереси їх досліджень частково виходили за межі політичних наук, вони все ж були тісно пов'язані з ними. Органічне поєднання науково-педагогічної активності й визначало їхній авторитет як серед кафедральних колег, так і в університеті й поза ним.

1990

Володимир Боднар, кандидат філософських наук, доцент (роки завідування: 1990 – 2002).

Упродовж 1990 – 1993 років виконував обов'язки завідувача кафедри. Згідно з протоколом № 4 про обрання за конкурсом професорсько-викладацького складу від 20 травня 1993 року затверджений рішенням Вченої ради («вважати обраним») на посаду завідувача кафедри політології (Наказ № 167-03 від 24.05.1993 р.).

8 травня 2002 року (Наказ № 96) звільнений із посади керівника кафедри і переведений на посаду доцента.

2002

Микола Вегеш, доктор історичних наук, професор (роки завідування: 2002 – 2011).

8 травня 2002 року призначений виконуючим обов'язки завідувача кафедри політології після звільнення з керівної посади першого очільника структурного підрозділу. 1 червня того ж року на засіданні кафедри обраний її керівником, а у вересні повноваження завідувача кафедри політології в Ужгородському національному університеті офіційно підтверджені Вченою радою вишу.

14 листопада 2007 року колектив кафедри своїм рішенням висловився за продовження його каденції завідування кафедрою. Покинув керівну посаду на кафедрі за власним бажанням з 24 березня 2011 року, що й підтверджено відповідним рішенням керівництва вишу (Наказ ректора № 68/01-04).

2011

Юрій Остапець, кандидат політичних наук, доцент, професор (роки завідування: 2011 – 2013).

25 березня 2011 року призначений виконуючим обов'язки завідувача кафедри політології (Наказ ректора Миколи Вегеша № 68/01-04 від 24 березня 2011 року). На засіданні Вченої ради університету (Протокол № 5) 23 червня 2011 року обраний на посаду завідувача кафедри політології (Витяг з наказу за підписом виконувача обов'язки

ректора УжНУ Олександра Сливки № 167/01-04 від 30 червня 2011 року).

У січні 2013 року як декан факультету суспільних наук полишив посаду завідувача кафедри.

2013

Мирослава Лендъел, доктор політичних наук, доцент, професор (роки завідування: 2013 – 2015).

З 1 лютого 2013 року – виконуюча обов'язки завідувача кафедри політології і державного управління (Витяг з наказу ректора Федора Ващука № 44/01-04 від 1 лютого 2013 року). 23 січня 2014 року обрана на посаду завідувача кафедри на Вченій раді університету (Витяг з протоколу № 5-2013/2014). Призначена на посаду керівника з 3 лютого 2014 року (Витяг з наказу ректора № 31/09-25 від 30 січня 2014 року).

З 23 грудня 2014 року – проректор з науково-педагогічної роботи Ужгородського національного університету. У лютому 2015 року в зв'язку із затвердженням на посаду проректора УжНУ на постійній основі звільнена з посади завідувачки кафедри політології і державного управління.

2015

Маріан Токар, кандидат історичних наук, доцент, професор (роки завідування: з 2015 ...).

2 лютого 2015 року розпорядженням ректора Ужгородського національного університету професора Володимира Смоланки (Витяг з наказу № 41/09-25 від 31 січня 2015 року) переведений на посаду виконуючого обов'язки завідувача кафедри.

17 червня того ж року рекомендований до обрання на керівну посаду професорсько-викладацьким складом кафедри, трудовим колективом факультету суспільних наук.

30 червня 2015 року обраний на конкурсній основі Вченою радою Ужгородського національного університету (Витяг з протоколу № 7) та призначений наказом тимчасово виконуючого обов'язки ректора Олександром Рогачем (Витяг з наказу № 382/09-25) завідувачем кафедри політології і державного управління.

Якість педагогічних кадрів

Кафедральний колектив із самого початку складався із кваліфікованих фахівців, які мали чималий педагогічний і науковий досвід. Значною мірою це була заслуга керівників структурного підрозділу Ужгородського університету, котрі приклали багато зусиль до якісного професійного відбору кадрів.

За 25 років функціонування кафедри до її кадрового складу входили понад 40 фахівців з різним педагогічним стажем, спеціалісти багатьох наукових напрямів та спеціальностей. Деякі з них перебували тут як на тимчасовому місці роботи, дехто працював за сумісництвом, але переважна більшість викладачів та співробітників кафедри все ж серйозно і принципово вирішили присвятити своє життя кафедральній науковій та педагогічній діяльності.

**Біля
першоджерел**

На початку свого існування кафедра політології Ужгородського університету налічувала дев'ять фахівців. Провідними фахівцями й своєрідною «серцевиною» тогочасного колективу кафедри були завідувач кафедри Володимир Боднар, професор Василь Худанич і досвідчена спеціаліст-лаборант Ганна Повханіч. Саме завдяки їхнім старанням кафедра політології ставала на ноги й динамічно та успішно розвивалася, нагромаджувала професійний досвід, збагачувала свій багатоманітний кадровий та матеріально-технічний потенціал. Їм допомагали тоді ще молоді, а нині вже досвідчені колеги Валентин Буркало та Юрій Остапеч.

Перші масштабні кафедральні успіхи прийшли наприкінці 1990-х – на початку 2000-х років. Тоді, стараннями насамперед завідувача Володимира Боднара й колективу, вдалося отримати дозволи на підготовку спеціалістів із політології. І процес пішов...

**В авангарді
суспільних
наук**

Коли ж кафедра в 2006 році увійшла до складу новоствореного 1 березня 2006 року факультету суспільних наук УжНУ, то її колектив уже складала 18 викладачів і 2 лаборанти. Тоді кафедра політології стала фактично головним ініціатором створення факультету суспільнознавчого спрямування, що позитивно оцінила й студентська молодь. Тодішній колектив переживав значне творче піднесення, результатом чого стали якісні показники наукових здобутків викладачів, формування перспективних ідей співпраці з науковими та навчальними центрами в Україні, Румунії, Угорщині, Словаччині. Фактично з того часу колективні рейтинги якості роботи професорсько-викладацького складу кафедри динамічно зростали і залишалися найвищими на факультеті.

Починаючи з 2013 року, завдяки вливанню в колектив кафедри кандидатів наук з державного управління Ганни Глухової та Надії Попадюк, стало можливим клопотання перед профільним міністерством питання про відкриття нових спеціальностей і випуску кваліфікованих фахівців-держслужбовців. Частина викладачів-політологів також зуміла перепрофілюватися і навчально-методично підсилити новий напрям.

Сучасний стан

Наразі підготовку політологів і державних службовців здійснюють понад два десятки науково-педагогічних працівників, значна частина з яких є докторами і кандидатами наук з політології, державного управління, історії, філософії. Укомплектовані кадри мають належний науковий та навчально-методичний рівень, забезпечують якісну підготовку фахівців-політологів. Позитивною тенденцією стало залучення до наукової та навчально-методичної роботи кафедри найкращих її випускників, які успішно працювали над кандидатськими дисертаціями і активно влилися у когорту професійних політологів вищої школи.

Конкретно, станом на кінець 2015 року кафедру політології і державного управління формували 26 представників професорсько-викладацького складу та 3 лаборанти. Серед них: 5 професорів, 15 доцентів і 6 старших викладачів (з них: 2 – доктори політичних та історичних наук, 10 – кандидатів політичних наук, 6 – кандидатів історичних наук, 2 – кандидати з державного управління, 1 – кандидат філософських наук).

Значна частина з них є авторами наукових монографій, навчальних і навчально-методичних посібників, статей. Зокрема, з усіх нині працюючих викладачів на кафедрі, а це майже 30 осіб, практично не залишилося таких, хто немає власних книжкових видань монографічного характеру (індивідуальних чи колективних). Загалом це дуже високий показник!

Якісний потенціал професорсько-викладацького складу кафедри, крім надання освітніх послуг студентам «політологам» і «держслужбовцям», традиційно обслуговує гуманітарний (суспільний) цикл навчальних дисциплін на інших факультетах Ужгородського національного університету, зокрема з таких предметів як «Політологія» та «Соціологія».

Хороший педагогічний гатунок кафедралів підкріплюється їхнім ставленням до професійного стажування, яке відбувається згідно із плануванням за межами Ужгородського університету.

Поза кафедрою

Викладачі мають хороший досвід публічної активності, брали участь у чисельних наукових зібраннях, серед яких є й робота в спеціалізованих вчених радах із захисту вітчизняних дисертацій (Микола Вегеш, Маріан Токар), а також залучення до роботи зарубіжних вчених спецрад, зокрема у Словаччині (Михайло Зан, Юрій

Остапець, Анатолій Ключкович). Буденною стала участь кафедралів у чисельних наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, «круглих столах». Окремі викладачі (Микола Вегеш, Євгеній Гайданка, Михайло Зан, Анатолій Ключкович, Маріанна Колодій, Мирослава Лендьел, Ганна Мелеганіч, Юрій Остапець, Надія Попадюк, Іван Стряпко, Маріан Токар та ін.) виступали ініціаторами й організаторами наукових форумів різного рівня із залученням до їх роботи політико-державних діячів, відомих громадських активістів, лідерів політичних партій та громадських організацій, різноманітних фахівців та експертів, представників засобів масової інформації.

Крім того, викладачів кафедри активно запрошують на різноманітні телевізійні програми на телебаченні й радіо. Вони регулярно дають експертні оцінки, коментарі та інтерв'ю для регіональних, всеукраїнських та зарубіжних ЗМІ. Деякі фахівці часто залучаються до політичної практики в регіоні під час виборчих кампаній, виступають експертами й помічниками громадських рад, політичних, громадських, волонтерських організацій, державних та правоохоронних органів, окремих політиків.

Кафедрали також забезпечують кадровий потенціал таких загальноуніверситетських науково-дослідних підрозділів як: Центр гендерної освіти (директор – Маріанна Колодій), Науково-дослідний інститут політичної регіоналістики (директор – Маріан Токар), Науково-дослідний інститут Центральної Європи (директор – Мирослава Лендьел), Ресурсний центр зі сталого розвитку (директор – Ганна Мелеганіч). Названі науково-дослідні центри очолюють працівники кафедри, які здійснюють інтеграцію наукових досліджень як у межах університету, так і за його межами.

Професор Микола Вегеш за свою науково-педагогічну кар'єру в УжНУ також очолював НДІ карпатознавства та НДІ політичної регіоналістики.

Частина викладачів регулярно залучається в ролі лекторів різноманітних позауніверситетських курсів, де подають знання слухачам Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти, Центру підвищення кваліфікації державних службовців, «Вуличного університету» в Ужгороді тощо.

Загалом, рівень науково-педагогічних кадрів на кафедрі є одним із найвищих по університету. Якісні показники авторитету професорсько-викладацького складу говорять, що колектив поважають як студенти, аспіранти, так і колеги з інших структурних підрозділів вишу, інших установ та інституцій.

Інші вершини

Ще один цікавий факт! Викладачі кафедри у різний період свого професійного зростання займали високі посади як в навчальних чи наукових інституціях, так і в державних установах, що досить рідко зустрічається у кафедральних колективах. Можливо це про-

сто збіг обставин, а можливо й ні... Так чи інакше, але факти – річ уперта.

Отже, кафедра стала притягальним осередком для керівників освітніх, наукових, партійних і державних інституцій.

Зокрема, професор кафедри Микола Вегеш був ректором Ужгородського національного університету (2005 – 2012). Посади прореktorів УжНУ в різний час осилили викладачі кафедри Мирослава Лендшел, Василь Марина, Роман Офіцинський. Помічниками ректора Ужгородського університету працювали доцент Володимир Гиря (у ректора Володимира Сливки) та старший викладач Володимир Басараб (у ректора Миколи Вегеша).

Завідувачами інших кафедр Ужгородського університету стали професори Іван Мигович (кафедри соціальної роботи) і Володимир Приходько (кафедри міжнародних економічних відносин).

Доценти Маріан Токар і Віктор Петрецький очолювали Прес-службу Ужгородського національного університету й редагували офіційне періодичне видання вишу «Бюлетень прес-служби УжНУ» (2005 – 2012).

Чимало викладачів кафедри мали в своєму житті й політичну практику. Зокрема, Сергій Устич був першим заступником голови (1990 – 1994), а згодом головою Закарпатської обласної державної адміністрації (1995 – 1999). У 1998 – 1999 роках обіймав посаду постійного представника від губернаторів і мерів України в Конгресі регіональних і місцевих влад Ради Європи в Страсбурзі. Перейшовши на дипломатичну службу, вродовж 1999 – 2004 років працював Надзвичайним та Повноважним Послом України в Чехії, а в 2004 – 2005 роках – Надзвичайним та Повноважним Послом України в Словаччині.

У 1994 – 1996 роках Сергій Устич був Народним депутатом України 2-го скликання. Його колегою з парламентської діяльності був професор кафедри Іван Мигович як депутат Верховної Ради України 3-го (1998 – 2002) і 4-го (2002 – 2006) скликань. У 1994 році вперше, а в 2000 році вдруге він був обраний першим секретарем Закарпатського обласного комітету Комуністичної партії України.

Партійну активність проявив і професор Микола Вегеш, який упродовж 1993 – 1998 років був головою секретаріату Закарпатської обласної організації Української консервативної республіканської партії, у 1998 – 2002 роках – головою Ужгородської міської організації Партії «Реформи і порядок», а з 2005 року очолював Ужгородську міську організацію партії Народний Союз «Наша Україна». Згодом – активіст і один із лідерів політичної партії «Єдиний центр».

Доцент кафедри Надія Попадюк до 2015 року очолювала Закарпатську обласну організацію політичної партії «Європейська партія України».

Професор Володимир Приходько свого часу був головою Закарпатської обласної організації Народно-демократичної партії України. Крім того, Володимир Приходько впродовж 1992 – 2002 років

працював заступником голови Закарпатської обласної державної адміністрації з різних питань, першим заступником голови облради з виконавчої роботи, начальником управління зовнішньоекономічної діяльності. У 1999 році був помічником Прем'єр-міністра України, обирався депутатом Закарпатської обласної ради (1-го скликання, 1990 – 1994).

Крім нього, депутатами Закарпатської облради були викладачі кафедри Микола Вегеш (5 скликання, 2006 – 2010; 6-го скликання, 2010 – 2015), Ганна Глухова (6-го скликання, 2010 – 2015), Ірина Зозуляк (Горобченко) (5 скликання, 2006 – 2010), Василь Марина (1-го скликання, 1990 – 1994), а депутатами Ужгородської міської ради – Юрій Остапець, Володимир Басараб. Ганна Глухова була і депутатом Рахівської районної ради (двох скликань).

Помічниками-консультантами Народних депутатів України спробували бути Стелас Асланов, Юрій Остапець, Надія Попадюк, Маріан Токар.

У контексті громадської активності та суспільних інтересів керівниками громадських організацій виступали викладачі кафедри Василь Марина (Соціально-культурне товариство румун Закарпаття ім. Джорджа Кошбука), Юрій Остапець (Агенція політичних досліджень «Соціум Карпат»), Маріан Токар (Агенція досліджень регіонального соціуму «Карпатія»).

Провідні фахівці кафедри мають і державні нагороди та грамоти (Микола Вегеш, Мирослава Лендзел, Юрій Остапець та ін.).

Повний перелік науково-педагогічного складу кафедри за 25-річну історію подається в розділі «Довідкові матеріали» цього видання.

Аспірантура й наукові кадри

Підготовці наукових кадрів – аспірантів – викладачами на кафедрі постійно відводиться значна увага. Про це свідчить той факт, що кращі випускники кафедри навчалися в аспірантурі за спеціальністю 23.00.02 – політичні інститути і процеси, а кадровий потенціал кафедри політології і державного управління Ужгородського національного університету останнім часом поповнювався саме завдяки успішній роботі аспірантури.

1999

Аспірантура при кафедрі була відкрита в 1999 році, коли підготовка політологів ще здійснювалася на історичному факультеті. Нормативна кількість місць державного замовлення за час існування аспірантури при кафедрі залишалася практично незмінною – як правило, по-одному місцю на денну та заочну форми навчання державного замовлення. А ось кількість бажаючих навчатися постійно коливалася. За час свого існування при кафедрі навчалося 40 аспірантів, з яких 16 осіб успішно захистили дисертації. Ще більша частина пошукувачів була прикріплена до кафедри поза аспірантурою. Серед них були і викладачі кафедри Юрій Остапець, Маріан Токар, Наталія Скоблик та інші, котрі успішно здолали кандидатський рубіж. Однак, на жаль, значний відсоток із пошукувачів наукового ступеня із особистих мотивів не захистили кандидатські дисертації.

Тематика наукових досліджень аспірантської молоді в цілому відображала найбільш актуальні проблеми сучасної політичної науки, пов'язаної переважно з досвідом та еволюцією європейського парламентаризму, партійних систем, різноманітних політичних процесів тощо. Дехто з дисертантів поповнив викладацький склад кафедри й проявив себе здібним науковцем і педагогом. Але варто усвідомлювати той факт, що не завжди здобуття наукового ступеня є прямою дорогою на педагогічну роботу у вишах, а хороший науковець не завжди стає вмілим педагогом.

2000-і роки

У 2006 році дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук на тему «Партійна система Німеччини: політологічний аналіз механізму взаємодії органів державної влади та політичних партій (1990 – 2005 рр.)» захистив один із перших випускників аспірантури, нинішній доцент кафедри Анатолій Ключкович. У 2009 році дисертаційне дослідження на тему «Перехід до демократії в Чеській Республіці» успішно захистила наразі доцентка кафедри

Наталія Марадик (Петрушка). Тоді ж і ще одна аспірантка кафедри – теперішня доцентка кафедри політології і державного управління Ольга Сурніна-Далекорей (Сурніна) – захистила дисертацію на тему «Політична участь жінок країн Центральної і Східної Європи у період системної трансформації кінця ХХ – на початку ХХІ ст. (на прикладі Словаччини, Польщі, Росії)».

У 2012 році успішно захистили дисертаційні дослідження одні із кращих аспірантів кафедри Євгеній Гайданка («Порівняльний аналіз моделей переходу до демократії країн Центрально-Східної Європи (на прикладі Польщі, Угорщини та Словаччини)») та Ігор Вегеш («Проблема об'єктивності людини у сучасних концепціях масового суспільства: політологічний аналіз»). На проблемі етнонаціональної політики України та розвитку національних меншин у Закарпатті акцентували свої дослідницькі апетити Ганна Мелеганіч та Надія Кічера (Гичка), котрі також успішно завершили дисертаційні процедури.

Випускником кафедральної аспірантури був також нинішній доцент кафедри Іван Стряпко, котрий у 2010 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук на тему «Товариство «Просвіта» та його роль в громадсько-політичному та культурному житті Закарпаття (1920 – 1939 рр.)» (07.00.01 – історія України).

Крім того, навчання в аспірантурі на кафедрі завершили та успішно захистили дисертації Дмитро Грегірчак, Антоніна Стряпко, Беата Попович, Михайло Шелемба, Наталія Шестак, а також випускники спеціальності «Політологія» Андріана Костенко, Віталій Штефуца, ін.

Слід наголосити й на тому, що у 2013 році успішно захистила докторську дисертацію з політичних наук Мирослава Лендьел на тему «Становлення інституту місцевої демократії в країнах Центральної та Східної Європи: порівняльний аналіз», а отже маємо свого «автохтонного» доктора наук.

Оскільки спеціалізованої ради з політичних наук в Ужгороді не було, переважна більшість захистів дисертаційних досліджень закарпатських здобувачів проводилася на базі Львівського національного університету імені Івана Франка та Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, де діють спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій за спеціальністю 23.00.02 – політичні інститути та процеси на здобуття наукових ступенів з політичних наук.

До того ж, крім названих вище, науковий потенціал кафедри політології і державного управління якісно підсилюють викладачі різних наукових спеціальностей, котрі захистили наукові доробки в інших навчальних і наукових установах Києва, Львова, Чернівців, Ужгорода та ін. Серед них: доктор історичних наук Микола Вегеш, кандидати політичних наук Стелас Асланов, Юрій Остапець та Ві-

ктор Петрінко, кандидати наук з державного управління Ганна Глухова і Надія Попадюк, кандидат філософських наук Валентин Буркало, кандидати історичних наук Михайло Зан, Віктор Петрецький і Маріан Токар.

Детальніше про захищені дисертації викладачами кафедри політології і державного управління Ужгородського університету подано в розділі «Довідкові матеріали» цього видання.

Фахова спеціальність

За час свого існування кафедра здійснювала підготовку фахівців-політологів за трьома освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр, спеціаліст і магістр.

1998

Державна акредитаційна комісія Міністерства освіти і науки України своїм рішенням від 9 червня 1998 року вперше надала кафедрі ліцензію на право підготовки спеціалістів-політологів. Завдяки цьому потенціал кафедри значно зріс, а закарпатці вперше в історії регіону дістали можливість отримувати фах політолога.

2002

Перший випуск дипломованих фахівців зі спеціальності «Політологія» кафедра здійснила в червні 2002 року. Тоді 18 студентів-політологів успішно захистили наукові бакалаврські роботи і вперше в історії Закарпаття отримали дипломи бакалаврів-політологів.

2003

У 2003 році повну вищу освіту отримали політологи, котрі продовжили навчання при кафедрі. Тоді відбувся перший випуск студентів спеціальності «Політологія» освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст». У цей час на денній формі навчання фахову освіту здобували 93 студенти.

2004

А вже 2004 року кафедра політології Ужгородського університету випустила перших студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр». Наступний навчальний рік вже мав можливість приймати першокурсників-заочників, які отримали дипломи бакалаврів політології у 2009 році. А вже наступного року студенти заочної форми навчання вперше стали магістрами. За одинадцять останніх років кафедрою випущено 137 магістрів політології.

2009

З 2009 року спеціальність «Політологія» стала доступною для бажаючих отримати другу вищу освіту. Відповідний фах можна здобути навчаючись на факультеті післядипломної освіти УжНУ. Кадровий та навчально-методичний потенціал цієї частини навчального процесу також забезпечує кафедра політології і державного управління. За цей час маємо десяток випускників-політологів.

2013

У 2013 році Міністерство освіти і науки України надало кафедрі ліцензію на право підготовки магістрів державної служби за спеціалізацією «Адміністративний менеджмент». Наступного року відбувся перший випуск магістрів державної служби (17 випускників). За два роки (2014 – 2015) кафедра випустила 32-х магістрів державної служби.

Магістерська програма забезпечує підготовку фахівців для державної служби за освітньо-професійними програмами підготовки магістрів за спеціальністю «Державна служба» у освітній галузі «Державне управління». Програма спрямована на професійне навчання фахівців для органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

2015

У 2015 році кафедрі надано ліцензію на право підготовки магістрів державного управління за спеціальністю «Електронне урядування». Магістерська програма здійснює підготовку фахівців, які отримують комплекс сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок щодо творчого використання сучасних інформаційних, комунікаційних та соціальних технологій. Програма спрямована на вдосконалення системи державного управління шляхом сприяння інноваційним процесам у суспільстві на основі світових та європейських стандартів.

Кваліфікації

Таким чином, кафедра політології і державного управління Ужгородського національного університету станом на 2015 – 2016 навчальний рік забезпечує підготовку фахівців-політологів (галузь знань 0301 – соціально-політичні науки) за трьома освітньо-кваліфікаційними рівнями: «Бакалавр» – з нормативним терміном навчання 4 роки (8 семестрів), кваліфікація «Бакалавр політології» (6.030104); «Спеціаліст» (до визначеного Законом України «Про вищу освіту» гранично допустимого часу існування) – з нормативним терміном навчання 1 рік (2 семестри), кваліфікація «Політолог. Викладач суспільних наук» (7.03010401) та «Магістр» – з нормативним терміном навчання 1,5 року (3 семестри), кваліфікація «Магістр політології. Викладач суспільних наук» (8.03010401).

Кафедра також випускає фахівців кваліфікації «Магістр державного управління» за спеціальністю «Електронне урядування» (8.15010011) та «Магістр державної служби» за спеціалізацією «Адміністративний менеджмент» (8.15010002).

Усі названі спеціальності відповідають освітньо-кваліфікаційним характеристикам та освітньо-професійним програмам вищої освіти. Постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня

2015 року (№ 266) затверджено «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», в якому політологія міститься серед найменувань спеціальностей з новим шифром галузі (05) й відноситься до галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» (код спеціальності 052).

Попит на фахівців

Потрібно зазначити, що колектив кафедри регулярно вивчав динаміку потреб Закарпатського регіону у фахівцях-політологах, а згодом і державних службовців. Відповідно до цього, кафедра політології і державного управління підтримувала постійні робочі контакти з обласним, міськими та районними відділами (управліннями, департаментами) освіти і науки, Закарпатським інститутом післядипломної педагогічної освіти, іншими структурними підрозділами Закарпатської обласної державної адміністрації, районних, міських та селищних адміністрацій, партійними осередками різних рівнів з метою проведення педагогічних та виробничих практик для студентів. Факультет суспільних наук УжНУ зацікавлений в підписанні угод із Закарпатською обласною державною адміністрацією, Ужгородською міською, Ужгородською районною державною адміністраціями та іншими установами щодо підготовки фахівців і в перспективі рекомендації випускників до виконання професійних обов'язків на основі трудових відносин.

Це стосується й педагогічної освіти, оскільки випускники-політологи завдяки співпраці з колективами гімназій, коледжів, загальноосвітніх шкіл міст і сіл регіону мають можливість викладати навчальні предмети «Людина і суспільство», «Людина і світ», «Громадянське суспільство», «Суспільно-політична історія», інші вибіркові дисципліни, які навчають молодь бути активними громадянами й справжніми патріотами України. За домовленістю з керівництвом окремих шкіл та технікумів певна частина практичних занять з методики викладання соціально-політичних дисциплін проводиться на базі навчальних закладів, що дає змогу студентам поєднати педпрактику з певним досвідом викладацької роботи. Переддипломна практика є завершальним етапом навчання студентів в університеті і покликана сприяти якісній підготовці студента-політолога до його виробничої діяльності відповідно до сучасних вимог. Прикінцевою метою практики є підготовка до написання підсумкової наукової (дипломної/магістерської) роботи, збір матеріалів для дослідження, поглиблення і закріплення теоретичних знань, опрацювання необхідної літератури, правильне оформлення посилань та списку використаних джерел.

Виходячи з вимог виробничої доцільності й побудована система практичної підготовки фахівців. Відповідальними за практику викладачами розроблена базова й постійно вдосконалюється наскрізна програма комплексу практик, передбачених навчальним планом

(ознайомчої в осередках політичних партій різних рівнів, виробничої в місцевих органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, педагогічної та переддипломної).

Відповідно до кваліфікації випускники кафедри отримують можливість працювати службовцями органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, посадовими особами політичних партій, помічниками народних депутатів, консультантами, керівниками підрозділів із реклами та зв'язків із громадськістю, політичними оглядачами у ЗМІ, громадсько-політичними експертами, а також науковими співробітниками й викладачами суспільно-політичних дисциплін у вищих навчальних закладах і коледжах. Кращі випускники кафедри навчаються в аспірантурі за спеціальністю 23.00.02 – політичні інститути і процеси.

Мозаїка

навчальних дисциплін та успіхи індивідуальної роботи

Хроніка розвитку кафедри політології і державного управління Ужгородського університету вказує на різнобарвність та багатогранність переліку дисциплін, які склали основу навчальної програми політологів, а згодом і держслужбовців. Їх еволюція значною мірою залежала від вимог до вишколу відповідних фахівців.

Еволюція навчальних дисциплін

Якщо в перші роки професорсько-викладацький склад акцентував увагу на особливостях навчальних програм з «Політології» та «Соціології», то з часом палітра суспільствознавчих і політологічних дисциплін значно розширилася. Зокрема, для студентів історичного та юридичного факультетів Ужгородського університету читалися лекційні курси нормативних дисциплін «Історія зарубіжних політичних вчень», «Теорія політичного конфлікту», «Політична культура»... А на факультеті міжнародних економічних відносин – «Теорія міжнародних відносин», «Основи конфліктології» та «Світова політика і міжнародні відносини».

За короткий час було підготовлено навчально-методичну основу для викладання не тільки основних, а й спеціалізованих політологічних дисциплін. Їх кількість залежала й від педагогічного навантаження викладачів кафедри. На 1991 – 1992 навчальний рік для кафедри передбачалося 4 тис. 471 годину загального обсягу педнавантаження. Через 25 років – у 2014 – 2015 навчальному році – загальна кількість годин на кафедрі уже становила 15 тис. 594.

Згодом, коли було відкрито випускову спеціальність «Політологія», кількість дисциплін узгоджувалася з відповідними вимогами та логікою поступового отримання знань. Відтак, традиційними для студентів стали студії із «Політичної ідеології», «Теорії політичного конфлікту», «Геополітики», «Сучасного парламентаризму», «Елітології», «Соціальної філософії», «Порівняльної політології», «Кратології», «Партології», «Загальної теорії політики» та ін.

Останні роки відзначаються тим, що колектив кафедри намагається йти в ногу з часом і у вдосконаленні навчального процесу не тільки не відстає від провідних політологічних освітніх центрів України, а й розробляє нові дисципліни, які вважаються актуальними й необхідними для майбутніх фахівців у Європі. Серед таких: «Теорія міжнародних відносин та міжнародне право», «Технологія

політичного процесу», «Етнополітологія», «Політичний регіоналізм», «Сучасна зарубіжна політологія», «Паблік рилейшн», «Гендер і політика», «Державне управління і місцеве самоврядування», «Політичний маркетинг», «Аналіз державної політики», «Політична журналістика», «Методи політичних досліджень» тощо.

Вибіркова спеціалізація

Починаючи з 2015 – 2016 навчального року, запроваджено вибірково спеціалізацію для політологів, що було викликано регіональною специфікою професійної орієнтації в Закарпатті та умовами перебування з країнами Європейського Союзу: «Політична регіоналістика. Етнополітика» і «Публічна політика та управління». Вона передбачає вибіркоче вивчення спеціалізованих навчальних дисциплін, що конкретизує багаж знань майбутніх фахівців та використовує світовий досвід відповідної професійної підготовки студентської молоді.

Вибіркова спеціалізація для політологів вводиться на 3 – 4 курсах. Вона покликана вивчати спеціалізовані навчальні дисципліни, які зорієнтовують студентів до власних професійних інтересів у майбутньому й сприяють отриманню поглиблених знань з науково-дослідних та управлінських практичних дисциплін.

Спеціалізація «Політична регіоналістика. Етнополітика» передбачає вивчення таких спеціальних курсів як: «Політична регіоналістика», «Регіональні партії та рухи», «Теорія і політика націоналізму», «Регіональні еліти і групи впливу», «Етнополітика України», «Європейський регіоналізм та інтеграція», «Регіоналізм в Україні», «Технології прикладних регіональних досліджень».

Інша спеціалізація – «Публічна політика та управління» – передбачає вивчення таких спеціальних курсів як: «Місцеве самоврядування», «Публічна політика та управління», «Політична участь громадян», «Політична етика в управлінні», «Технології публічної політики та управління», «Аналіз політики і прийняття політичних рішень», «Регіональне управління», «Інформаційні технології в управлінні».

Студенти, котрі навчаються на спеціалізації, мають можливість практикуватися в науково-дослідних інститутах при кафедрі політології і державного управління УжНУ (НДІ політичної регіоналістики та НДІ Центральної Європи).

Навчальні послуги для інших факультетів

У 2015 – 2016 навчальному році викладачі кафедри забезпечували навчання студентів з нормативного курсу «Політологія» в межах вибіркового навантаження на географічному, гуманітарно-природничому, економічному, історичному, філологічному (в т.ч. романо-германській філології), хімічному, юридичному, а також факультетах інформаційних технологій, міжнародних відносин, міжнародної політики, менеджменту та бізнесу, суспільних наук, туризму та міжнародних комунікацій. Одночасно, значна частина спеціальностей негуманітарного ци-

клу відмовилася від послуг політологів, що в умовах гостроти в Україні цінностей демократії та громадянського суспільства, а також реалізації процесу децентралізації є негативним явищем. Тим не менше, активом кафедри розроблена типова навчальна програма з політичної науки, яка адаптована до сучасних освітніх викликів й орієнтована на вивчення студентами неполітологічних спеціальностей.

У цей же час, студентам економічного, історичного, філологічного (в т.ч. романо-германської філології) факультетів Ужгородського національного університету подавався лекційний курс «Соціологія».

Індивідуальна робота студентів

Уже декілька років поспіль кафедрами взято на озброєння творчі підходи до використання новітніх технологій, що, незважаючи на скрутне економіко-господарське становище, стає нормою навчально-виховного процесу. Долаючи труднощі, викладачі посилено мотивують студентську молодь до прояву творчої особистості, що позитивно впливає на якість у навчанні та виховання справжнього цілеспрямованого і відповідального громадянина своєї держави. Постійно вдосконалюється і рейтингово-тестова система контролю успішності знань.

Одночасно, колектив заохочує студентів до індивідуальної роботи, яка сприяє поглибленому вивченню нормативних і спеціальних курсів (залучення до роботи з архівними даними, статистикою, підготовка рефератів-звітів, опрацювання додаткових джерел, індивідуальна та колективна участь в олімпіадах, дискусійних і наукових клубах, наукових конференціях, дискусіях, диспутах, публікаціях наукових статей тощо).

Неодноразово кваліфікаційні роботи студентів-політологів Ужгородського університету виборювали перші місця у загальнодержавному конкурсі відповідного рівня. Це стосується й університетських олімпіад з «Політології», які щороку проводять молоді викладачі кафедри, інших всеукраїнських студентських конкурсів (Іван Стряпко, Євгеній Гайданка, Ігор Вегеш, Ганна Мелеганіч та ін.).

Серед інших хотілося б наголосити на деяких успіхах. Зокрема, 1-е місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з політології здобували: у 2007 році студент 4 курсу Ігор Вегеш, у 2008 році студент 5 курсу Ігор Задорожний, у 2010 році студентка 4 курсу Наталія Коваль. Переможниця вузівської політологічної олімпіади у 2013 році Марія Бровді брала участь у загальнодержавній фаховій олімпіаді, де виборола почесне 3-є місце.

Упродовж 2014 – 2015 років студенти-політологи були учасниками Школи молодих жінок-політиків та Літньої школи зі сталого місцевого розвитку орієнтованого на громаду, що проходила в Славському. Студентка Марія Бровді, яка активно брала участь у двох названих заходах, також залучалася до моделювання засідання Ради Безпеки ООН щодо кримського питання, яке провели в УжНУ

10 квітня 2014 року. Згодом у подібному заході вона брала участь у роботі з моделювання засідання Верховної Ради України, що проходило за підтримки ГО «Ліга інтернів».

У квітні 2014 року 1-е місце у III-х Всеукраїнських студентських дебатах зі сталого розвитку, що проводилися за сприяння ЄС та ПР ООН, здобула команда політологів «Модерна політика» УжНУ, яка була сформована зі студентів спеціальності «Політологія» під керівництвом доцентки Ганни Мелеганіч.

У 2015 році 2-е місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з політичних наук здобула студентка 5 курсу Марта Шелемба, 3-є місце у II-ому турі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Політологія» виборола студентка 4 курсу Марія Бровді, 2-е місце у чергових Всеукраїнських студентських дебатах зі сталого розвитку виборола команда політологів УжНУ. Наукові керівники (Ю. Остапець, М. Зан, ін.) вищезгаданих переможців нагороджувалися грамотами МОНУ за якісну підготовку кадрів.

Регулярними стали також командні інтелектуальні змагання студентів-політологів до Днів Європи, Днів науки, факультетських та кафедральних свят, інших пам'ятних дат в політичній історії України та Закарпаття тощо. Упродовж 2010 – 2015 років студенти Михайло Шелемба, Кристина Червеньяк, Галина Фенинець, Анатолій Головка, Роман Кополовець, Станіслав Данко, Ліліана Арсеньева, Ладіслав Помпель, Олександр Токарський, Микита Найгебавер та інші виступали співорганізаторами й учасниками щорічних студентських конференцій і пам'ятних відзначень «Дня незалежності Карпатської України», «Народження УПА», Днів пам'яті «Голодомор в Україні», а також наукових форумів, присвячених інформаційній безпеці України, регіональній політиці, виборчим перегонам різного рівня, партійній еволюції тощо.

Саморганізація студентів не обмежується навчанням і наукою. Ініціативність молоді проявляється і в дозвіллі та спорті, де вона має чудові традиції та успіхи (переможці студентських змагань із баскетболу та ін.).

Та головне, що студенти кафедри добре усвідомлюють, що політологія і державне управління сьогодні – це насамперед уміння мислити й діяти як громадянин у ногу з часом і навіть наввипередки. Сучасні суспільно-політичні процеси мотивують їх до прийняття модерних рішень, від ефективності яких залежить сьогоднішня і майбуття України й Закарпатського регіону зокрема.

Спеціальності на кафедрі політології і державного управління Ужгородського національного університету навчають бути патріотами і справжніми громадянами, котрі розуміють тонкощі громадсько-політичного розвитку, динаміки управлінських процесів, політичної культури та політичної моралі. Досвід колективу переконав, що саме політична освіта виховає модерного українця, фахівця нового покоління, позбавленого «вірусів» кар'єризму, корупції та цинізму в політиці й управлінні.

Напрями наукових досліджень і видавнича діяльність

За весь час існування структурного підрозділу переважна більшість викладачів кафедри за індивідуальними планами наукової роботи проводила самостійні дослідження з різних проблем як політико-історичної складової політичної науки, так і сучасної політології, охоплюючи широку географію від регіонального до глобально-світового масштабу. Разом з тим, їхні наукові доробки торкалися змістовного поєднання основ теоретичної та практичної політології.

**Комплексна
наукова
робота**

Тема комплексної наукової проблеми, яка об'єднувала науково-дослідні інтереси викладачів кафедри постійно корегувалася в контексті актуальних питань сучасної політичної науки й відображала реальні орієнтири загальнодержавного та регіонального розвитку.

Якщо в 1990-х роках колектив кафедри зосередив наукову увагу переважно на теоретичних засадах розвитку політичної науки, то з початку XXI століття викладачі поглибили комплекс наукових пріоритетів з урахуванням регіональної специфіки, що стало вимогою сучасності. Відтак, викладачі працювали над комплексною темою «Національно-демократичний, етнополітичний та культурно-освітній розвиток України: політологічний та соціологічний виміри», а згодом – «Електоральні, політичні, культурні, етнонаціональні проблеми розвитку України та країн Центрально-Східної Європи», що є складовою колективної наукової проблеми «Трансформаційні процеси в Україні та країнах Центрально-Східної Європи».

Лише за 1999 – 2010 роки викладачами кафедри опубліковано понад 500 наукових робіт, серед яких більше ніж чотири десятки науково-методичних посібників, понад трьохсот статей. Значне місце в представленні результатів наукових досліджень займають індивідуальні та колективні монографічні видання. Останнім часом кафедра виконувала наукове навантаження в тому ж тематичному напрямі.

У 2015 році було затверджено нову назву науково-дослідної роботи кафедри, головною метою якої є моніторинг трансформаційних процесів у країнах Центральної та Східної Європи з перспективою оптимізації реформ у політичній і державно-управлінській сфері України з акцентом на регіональний вимір. Тема «Політичні,

державно-управлінські й регіональні процеси в країнах Центральної та Східної Європи» сформована з урахуванням сучасних наукових інтересів викладачів, а також вимог щодо реалізації пріоритетних політико-управлінських реформ в Україні. Слід також наголосити, що на кафедрі політології і державного управління факультету суспільних наук традиційно зверталася особлива увага на укладання навчальних програм із поглибленим вивченням регіональної специфіки.

Загалом, основні напрями наукових досліджень та інтересів колективу кафедри політології і державного управління можна згрупувати в наступних тематичних блоках:

- трансформаційні процеси в країнах Центральної та Східної Європи;
- етнополітичні та етносоціальні процеси в Україні й країнах Центральної Європи;
- проблеми політичної регіоналістики;
- елітотворчі та електоральні процеси в Україні й Закарпатті;
- морально-психологічні та культурологічні аспекти політичних процесів.

Індивідуальна наукова робота

Тематика індивідуальних наукових досліджень професорсько-викладацького складу повністю відповідає фаховому профілю підготовки фахівців з політології і держуправління, тому наукова діяльність кафедри мала значний вплив на навчально-методичне забезпечення навчального процесу та підвищення якості підготовки фахівців спеціальності «Політологія», а також «Державна служба».

Наукові інтереси викладачів кафедри значною мірою відображаються і в тематиці кваліфікаційних, дипломних та магістерських робіт студентів. Апробація наукових результатів науково-педагогічного колективу здійснюється в процесі викладання студентам спеціальних курсів та практичних занять.

Методична комісія кафедри (голова – доцент М. Зан) уже понад десятиліття вдосконалює системність підходу інтеграції наукових інтересів викладачів із тематикою наукових досліджень студентів, що сприяє якісному вивченню всіх тонкощів досліджуваних явищ і процесів.

Індивідуальна наукова робота викладачів кафедри прослідковується і у виданнях монографічного характеру. Серед них найвідомішими є праці В. Боднара, М. Вегеша, М. Лендшел, Ю. Остапця, М. Токаря, які присвячені актуальним проблемам політичної дійсності (*огляд основних видань подано в «Довідкових матеріалах»*).

Одночасно, досвідчені викладачі кафедри виступали ініціаторами масштабних і актуальних науково-практичних заходів, серед яких дискусії, «круглі столи», конференції, семінари тощо. До таких

ініціатив залучались не тільки представники навчальних і наукових закладів, а й державні та громадські інституції.

Посібники та методичні видання

Кафедра політології і державного управління УжНУ проводить активну наукову й науково-методичну роботу, намагаючись донести результати власних досліджень через активну публічну та видавничу діяльність. Найпомітнішими успіхами колективу є робота над науковими монографіями, навчальними підручниками, навчально-методичними посібниками, науковими статтями. Значною частиною нашої діяльності є й організація, проведення та участь у наукових, науково-практичних конференціях, семінарах, «круглих столах», дискусійних клубах, інших фахово-професійних форумах регіонального, всеукраїнського та міжнародного масштабів.

Незважаючи на складну матеріально-технічну базу колектив кафедри жодним чином не зменшує обертів наукового та навчально-методичного змісту досліджень, що підтверджується підготовленими професорсько-викладацьким складом кафедри науковими та навчально-методичними працями.

Одними із перших з-під пера колег вийшли роботи «Цілісність і суперечливість сучасної цивілізації. Нове політичне мислення» (1990), «Людина і суспільство» (1994), «Становлення і розвиток політичної думки в Україні» (1995), «Історія української державності» (1996), які з нових позицій розкривали проблеми політичного розвитку суспільств, подавали інформацію про політичну думку й історію в світі та Україні. Саме ці «місцеві» видання, авторами яких були Володимир Боднар, Микола Вегеш, Василь Худанич, стали першими орієнтирами в політичну науку для ужгородських студентів.

Серед інших навчальних посібників і підручників варто виділити такі колективні видання викладачів кафедри політології як «Основи політології» (1998, 2000), «Політологія: конспект лекцій» (1999), «Нариси з історії світової політичної думки і становлення сучасної політології» (2003, 2006), «Політологія: навчальна програма нормативного курсу і плани семінарських занять (методичний посібник)» (2006), «Конкурсні тестові завдання для вступників: Людина і світ» (2006), «Конкурсні тестові завдання для вступників: Людина і суспільство» (2007), «Наукова робота студентів факультету суспільних наук: організація, виконання, оцінювання» (2007, 2009, 2010) та ін.

Особливої уваги заслуговує «Політологія: підручник» (2008), яке підготовлене кафедральним колективом під редакцією професора Миколи Вегеша й затверджене Міністерством освіти і науки України. Видання побачило світ у київському видавництві «Знання» й розійшлося багаточисельним тиражем в Україні. Підруч-

ник містить п'ять основних розділів: «Теоретико-методологічні та історичні засади науки про політику»; «інституційний вимір політики»; «Політичні процеси»; «Соціальні та ціннісні аспекти політики»; «Світовий політичний процес. Система міжнародних відносин».

На час виходу підручника з друку його зміст вирізнявся з-поміж подібних видань практичними зрізами в контексті кожної з актуальних тем: «Система органів державної влади в Україні» (А. Ключкович), «Міське самоврядування» (М. Лендъел), «Виборчі системи і процеси» (Ю. Остапець), «Етносоціальні спільноти та етнополітика» (М. Зан) тощо. Модерністю навчального підручника було й те, що до обкладинки додавався комп'ютерний додаток у формі CD-диску, де були представлені додаткові матеріали: програма навчального курсу «Політологія», методичні рекомендації до написання наукових робіт студентів, а також тестові завдання для самоконтролю (*перелік основних видань подано у розділі «Довідкові матеріали»*).

Останні роки кафедра працюють над новим навчальним посібником про політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть та підручником з політичної науки для студентів неполітологічних спеціальностей.

Щодо методичних розробок, то колектив кафедри регулярно працює над оновленням навчально-методичних комплексів у контексті вимог кредитно-модульної системи навчання в УжНУ. Майже щороку, згідно зі специфікою навчального року та умов навчальних планів викладачі адаптують і готують до видання програми всіх навчальних курсів, які викладаються на спеціальності «Політологія». Кожна навчальна програма має свою стандартну структуру, в якій описуються предмет, мета, завдання курсу, тематичний план, розгорнута програма змістових модулів, теми лекцій, тематики практичних занять, опис індивідуальної та самостійної роботи студента, перелік літератури для додаткового опрацювання навчального предмету. До того ж, подаються варіанти тестових завдань для контролю за якістю знань студентської молоді, переліку питань на іспит або залік, методики оцінювання та розподілу балів, що присвоюються студентам. Отже, студенти різних форм навчання мають цілісний комплект навчально-методичного забезпечення спеціальностей, що неабияк сприяє підвищенню якості їхніх знань.

Одне із перших комплексних методичних видань працівників кафедри – «Навчальні програми кафедри політології Ужгородського національного університету» – побачило світ у 2-х частинах у 2002 році.

У 2013 – 2014 навчальному році рішенням кафедри політології і державного управління УжНУ (протокол № 7 від 26 лютого 2014 року) започатковано видавничу навчально-методичну серію «Кафедра», яка має на меті заповнити прогалину в навчально-методичному за-

безпеченні студентів новими додатковими матеріалами для оволодіння знаннями з навчальних предметів (*повний перелік серійних видань подано у розділі «Довідкові матеріали»*).

Серійні наукові збірники

Крім індивідуальних та колективних монографій, посібників, навчальних програм, методичних порад викладачі, аспіранти й студенти мають можливість оприлюднювати свої наукові доробки у фахових збірниках статей і журналах, які виходять в УжНУ. Серед них: «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія. Соціологія. Філософія», «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота», «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія», «Регіональні студії», «Сagatica-Карпатика», «Регіоналістика», а також часопис «Соціально-політичні студії».

Головне періодичне наукове видання кафедри – «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія. Соціологія. Філософія» – почало виходити в 2004 році. За цей час воно вже давно вийшло за рамки власне вузівського наукового збірника. Редакційна колегія наукового видання у різний час включала відомих докторів політичних наук, професорів О. Бабкіну, І. Варзара, В. Денисенка, Ф. Кирилюка, А. Круглашова, А. Пахарева, М. Примуша, Б. Яроша. У вісімнадцяти збірниках розміщені наукові статті вчених різних навчально-наукових центрів України (Львів, Івано-Франківськ, Чернівці, Луцьк, Київ, Ірпінь, Дніпропетровськ, Донецьк, Суми, Одеса, Сімферополь та ін.) та зарубіжжя (США, Словаччина, Угорщина, Румунія, Білорусь та ін.).

Незважаючи на те, що збірник включає також і наукові статті соціологічного та філософського спрямування, переважна більшість опублікованих досліджень відображає різнобарвну проблематику політичної науки. Наукові публікації присвячені широкій палітрі методології, історії та теорії політики, партології та псефології, етнополітології, регіоналістики, питанням демократичних трансформацій на теренах постсоціалістичного простору Центрально-Східної Європи.

Відповідальними за випуск періодичного видання за час свого існування були Маріан Токар (Вип. 1), Юрій Остапець (Вип. 2 – 3), Михайло Зан (Вип. 4) та Анатолій Ключкович (Вип. 5 – 18). Завдяки активній редакторській та організаційній роботі збірник розширює свою авторську географію, стає доступним у наукових бібліотеках провідних вищих навчальних закладів України.

Три із опублікованих збірників були подані як матеріали науково-практичних конференцій, що масштабно проводилися в Ужгороді з ініціативи кафедри. Так, 5-ий випуск збірника в 2007 році публікував матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Ціна свободи й незалежності: трансформація політичних систем в країнах Центральної та Південно-Східної Європи до та після 1989 –

1991 рр.», яку вперше масштабно ініціювали та провели політологи в Ужгороді. 13-ий випуск презентував матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Країни Центрально-Східної Європи в модерну і постмодерну добу: теоретичні концепції й політичні реалії» (2009). А 18-ий випуск побачив світ у 2015 році й змістовно презентував Міжнародну науково-практичну конференцію «Політичні кризи в державах та регіонах Європи: внутрішні передумови та зовнішні виклики у ХХ – на початку ХХІ століття», яку провели восени 2014 року спільно з НДІ політичної регіоналістики та НДІ Центральної Європи.

Були в історії збірника і ювілейні випуски. Зокрема, 7-8-ий випуск наукового вісника у 2007 році був присвячений 45-річчю від дня народження Миколи Вегеша, доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри політології факультету суспільних наук, ректора Ужгородського національного університету. У 2008 році збірник (Вип. 10) тематично відзначив десяту річницю відкриття спеціальності «Політологія» в УжНУ.

Своїми поліграфічними випусками (друк) збірник завдячував СМП «Вісник Карпат» (Вип. 1 – 3), Видавництву УжНУ «Говерла» (Вип. 4 – 17), ПП «Інватор» (Вип. 18).

У 2008 році побачив світ перший випуск вісника наукової думки студентів факультету суспільних наук під назвою «Соціально-політичні студії». На сторінках вісника наукової думки студентів факультету суспільних наук УжНУ «Соціально-політичні студії», появу якого ініціювала кафедра, значно ширше коло студентського загалу та аспірантів має можливість робити перші проби пера, висвітлювати власні погляди на різноманітні наукові концепції та підходи, соціальні й політичні процеси.

У збірнику студентських наукових робіт студенти-політологи представляють свої наукові статті в тематичних рубриках «Історія і теорія політології»; «Практика політичного життя», «Сучасна українська політика». Серед авторів збірника, як правило, є студенти випускових курсів (4-го і 5-го) та найкращі студенти 2-го – 3-го курсів спеціальності «Політологія». Тут публікувались навіть студенти із-за океану... Наразі до видання наукової збірки долучаються і студенти, що навчаються на спеціальності «Державна служба». Відповідальними редакторами вісника наукової думки студентів факультету суспільних наук УжНУ «Соціально-політичні студії» були Маріан Токар (Вип. 1, 2008; Вип. 2, 2009; Вип. 3, 2010; Вип. 4, 2013; Вип. 5, 2014) та Іван Стряпко (Вип. 6, 2015).

Колективні наукові монографії

Однією із особливостей наукової роботи кафедри є участь її викладачів у колективах монографічних виданнях. Причому, це стосується як одноосібної участі в тематичних колективних працях, так і колективної участі представників кафедри у спільних видавничих проєктах. Наймасштабніші із подібних припали на останні п'ять років.

Так, у 2010 році викладачі кафедри (Микола Вегеш, Михайло Зан, Юрій Остапець, Маріан Токар) у співпраці з Науково-дослідним інститутом політичної регіоналістики УжНУ та Інститутом етнонаціональних досліджень Угорської академії наук (представник – Чілла Фединець) завершили науково-дослідницьку роботу над масштабним міждержавним проектом, результатом якого стало видання одночасно двома мовами (українська і угорська) комплексної наукової монографії «Закарпаття 1919 – 2009 років: історія, політика, культура» (в Ужгороді та Будапешті). У підсумковому виданні системно висвітлюються взаємопов'язані проблеми історичного розвитку Закарпаття в ХХ – на початку ХХІ століття з акцентом на взаємній історичній спадщині українського та угорського місцевого населення регіону. Презентації кінцевих результатів проекту відбулися в Україні та Угорщині.

У 2014 році члени кафедри політології і державного управління Ужгородського національного університету (Михайло Зан, Анатолій Ключкович, Маріанна Колодій, Юрій Остапець, Маріан Токар) з ініціативи Науково-дослідного інституту політичної регіоналістики УжНУ разом із колегами з Науково-дослідного інституту європейської інтеграції та регіональних досліджень і кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (директор інституту та завідувач кафедри – професор Анатолій Круглашов) завершили чергове наукове дослідження з політико-регіональної тематики. Результатом співпраці стало видання наукової монографії «Електоральні процеси України в регіональному вимірі: Буковина і Закарпаття». Презентації відбулися в Ужгороді та Чернівцях.

Політологами започатковано й видавничу серію «Studia Regionalistica» (виходить із 2009 року), яка передбачає видання монографій історико-політичного змісту з найбільш актуальних проблем регіональної політичної історії та сучасних міжрегіональних, політичних, етнічних і конфесійних процесів у Закарпатті й суміжних з ним регіонах. Один із яскравих колективних доробків серії вийшов друком у 2014 році. Авторами книжки «Еволюція партійних систем країн Вишеградської четвірки: досвід для України» стали викладачі кафедри Юрій Остапець, Євгеній Гайданка, Анатолій Ключкович та Наталія Марадик. Монографія вийшла в Серії «Studia Regionalistica» під № 8.

**Відзнаки
за наукові
видання**

Здійснена кафедрами науково-дослідницька робота не залишилася непомітною як науковою, так і громадською аудиторією.

У 2002 році на книжковому конкурсі в Ужгороді «Книга на Миколая – 2002» у номінації «Краще видання» нагороду отримали автори колективної праці «Вони боронили Карпатську Україну» (Ужгород: Вид-во «Карпати»), серед яких і викладачі кафедри Микола Вегеш та Маріан Токар.

У серпні 2009 року в Києві Державним комітетом телебачення і радіомовлення України науковців кафедри Миколу Вегеша й Маріана Токаря нагороджено Дипломом III ступеня в номінації «З глибини знань» за видання монографії «Карпатська Україна на шляху державотворення» (Ужгород: Вид-во «Карпати»).

Взимку 2009 року в Ужгороді монографія Михайла Басараба і доцента кафедри Маріана Токаря «Громадські організації Закарпаття в боротьбі за державність України (кінець 80-х – початок 90-х років XX століття)» (Ужгород: Вид-во «Карпати») із видавничої серії «Studia Regionalistica» була визнана кращим науковим виданням 2009 року в Закарпатті.

У 2011 році на ужгородському конкурсі «Книга на Миколая – 2011» дипломом «Краща книга року» була удостоєна колективна праця українських та угорських авторів «Закарпаття 1919 – 2009 років: історія, політика, культура» (Ужгород: Поліграфцентр «Ліра») (від кафедри – Микола Вегеш, Михайло Зан, Юрій Остапець, Маріан Токар).

А у 2014 році в Ужгороді автори колективної монографії «Електоральні процеси України в регіональному вимірі: Буковина і Закарпаття» (Ужгород: Поліграфцентр «Ліра») удостоєні дипломом переможця в номінації «Краще наукове видання» на конкурсі-ярмарку «Книга на Миколая – 2014» (від кафедри – Михайло Зан, Анатолій Ключкович, Маріанна Колодій, Юрій Остапець, Маріан Токар).

Слід наголосити, що різноманітні видання кафедри політології і державного управління неодноразово брали участь у книжкових виставках і ярмарках, завжди викликаючи жвавий інтерес серед читачів та шанувальників книги насамперед своєю змістовною неординарністю й поліграфічною оригінальністю.

Вочевидь, прикінцевий успіх авторів усе ж викликаний умінням і бажанням вводити поціновувачів історії, соціології та політології в нові парадигми фактів, подій, процесів тощо.

Слово після...

Кафедра політології і державного управління УжНУ святкує своє 25-річчя в час надзвичайно складних суспільно-політичних процесів, на фоні політичної кризи в Україні та зовнішньополітичних зазіхань на її політико-правову незалежність та територіальну цілісність. Відповідно й політична наука в Україні, як і в Закарпатському регіоні, переживає непростий період, який є відображенням суспільно-політичних подій у державі.

Попри значний інтерес науковців до досліджень загальнонаціональних та регіональних політичних процесів, бажання молоді навчатися політології у вищих навчальних закладах не зростає. Вочевидь це викликано складністю працевлаштування. Переважно випускники з дипломом політолога в Закарпатті знаходять місце роботи в органах регіональної влади, місцевого самоврядування, партійних та громадських структурах, засобах масової інформації, де, як правило, є невисока оплата праці. Інша частина випускників залучається до політичного життя ситуативно, беручи участь у виборчих процесах у ролі експертів різноманітних політичних кампаній, помічників кандидатів у депутати різних рівнів. Інколи вони й самі поповнюють депутатські корпуси, стають громадськими й політичними активістами тощо.

Викладачі ж кафедри політології і державного управління, здійснюючи професійний вишкіл своїх вихованців, намагаються понад усе привити студентам почуття патріотизму та громадянськості, що є важливим чинником існування стабільної соборної Української Держави. Співпрацюючи з колегами з різних міст України, кафедра політології і державного управління Ужгородського університету найтісніші творчі контакти підтримує з вузівськими політологами Львова, Івано-Франківська, Чернівців, Києва, колективом Регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень в м. Ужгороді. Традиційно тісними залишаються професійні контакти з університетськими колегами з Кошице і Пряшева (Словацька республіка), де викладачі мають змогу проходити фахове стажування, збагачувати свій професійний науково-педагогічний досвід. Останнім часом, географія контактів розширилася за рахунок налагодження науково-освітніх зв'язків із колегами Угорщини, Чехії, Польщі та країн Балтії.

Насамкінець хочеться сказати, що кафедра політології і державного управління факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет» є досить монолітним професійним колективом, який має високі показники навчально-методичної та наукової статистики, а найголовніше – вдячних випускників, серед

яких чимало здібних фахівців і просто хороших людей, котрі отримали непоганий освітньо-виховний та науково-дослідний вишкіл для набуття власного життєвого досвіду.

Це ювілейне видання про історію кафедри можна доповнювати ще і ще... Впевнений, що так і буде! Адже щодня на її сторінках з'являтимуться нові факти і події, імена студентів, аспірантів і викладачів. Багато ще чого не сказано із того, чим жило й продовжує жити наше велике товариство викладачів і студентів (навчання, наука, дозвілля, творчі конкурси, спортивні змагання). А відтак, це дає впевненість говорити, що **«КНИЖКА КАФЕДРАЛЬНОГО ЖИТТЯ» відкрита...**

ДОВІДКОВІ МАТЕРІАЛИ

Перелік викладачів та співробітників кафедри*

1. Асланов Стелас Антипович, кандидат політичних наук, доцент (з 2010 р.).
2. Баб'як Юліус Олександрович, кандидат юридичних наук, доцент (1990 – 1995 рр.).
3. Басараб Володимир Ілліч, старший викладач, помічник ректора Ужгородського національного університету (з 2002 р.).
4. Барчій Іван Михайлович, старший викладач (з 2013 р.).
5. Боднар Володимир Лаврентійович, кандидат філософських наук, доцент, перший завідувач кафедри (1990 – 2011 рр.).
6. Буркало Валентин Васильович, кандидат філософських наук, доцент (з 1990 р.).
7. Вегеш Ігор Миколайович, кандидат політичних наук, доцент (з 2008 р.).
8. Вегеш Микола Миколайович, доктор історичних наук, професор, другий завідувач кафедри, декан історичного факультету, ректор Ужгородського національного університету (з 1997 р.).
9. Гайданка Євгеній Іванович, кандидат політичних наук, доцент (з 2008 р.).
10. Гиря Володимир Іванович, кандидат історичних наук, доцент, помічник ректора Ужгородського національного університету (з 1997 р.).
11. Глухова Ганна Василівна, кандидат з державного управління, доцент (з 2009 р.).
12. Горобченко (Зозуляк) Ірина Миколаївна, викладач (2005 – 2008 рр.).
13. Зан Михайло Петрович, кандидат історичних наук, доцент (з 2002 р.).
14. Кічера Надія Михайлівна, кандидат політичних наук, старший викладач (з 2008 р.).
15. Ключкович Анатолій Юрійович, кандидат політичних наук, доцент (з 2005 р.).

---

* Перелік викладачів і співробітників подано в алфавітному порядку з указаними в дужках роками роботи на кафедрі (починаючи з 1990 р.) й керівними посадами, які в різний час вони займали у виші та на кафедрі (наукові ступені та вчені звання – на теперішній час)

16. Колодій Маріанна Михайлівна, старший викладач, директор Центру гендерної освіти УжНУ, голова первинної профспілкової організації факультету суспільних наук (з 2004 р.).
17. Корнійчук Іван Захарович, кандидат історичних наук, доцент (1990 – 2002 рр.).
18. Крьока Марія Дмитрівна, лаборант (2005 – 2006 рр.).
19. Лендшел Мирослава Олександрівна, доктор політичних наук, професор, четверта завідувачка кафедри, директор Науково-дослідного інституту Центральної Європи УжНУ, проректор Ужгородського національного університету (з 1999 р.).
20. Майор Оксана Андріївна, кандидат політичних наук, викладач (2014 – 2015 рр.).
21. Марадик Наталія Василівна, кандидат політичних наук, доцент (з 2009 р.).
22. Марина Василь Васильович, кандидат історичних наук, доцент, проректор Ужгородського національного університету (з 2002 р.).
23. Мелеганіч Ганна Ігорівна, кандидат політичних наук, доцент, директор Ресурсного центру зі сталого розвитку УжНУ (з 2007 р.).
24. Мигович Іван Іванович, доктор філософських наук, професор (1994 – 1997 рр.).
25. Олексик Хома Михайлович, кандидат історичних наук, доцент (1990 – 1991 рр.).
26. Остапець Юрій Олександрович, кандидат політичних наук, доцент, третій завідувач кафедри, декан факультету суспільних наук (з 1990 р.).
27. Офіцинський Роман Андрійович, доктор історичних наук, професор, проректор Ужгородського національного університету (1997 – 1998 рр.).
28. Петрецький Віктор Васильович, кандидат історичних наук, доцент, керівник Прес-служби УжНУ (з 2006 р.).
29. Петрінко Віктор Степанович, кандидат політичних наук, доцент (з 2003 р.).
30. Повханіч Ганна Михайлівна, провідний спеціаліст (з 1990 р.).
31. Попадюк Надя Іванівна, кандидат з державного управління, доцент (з 2013 р.).
32. Приходько Володимир Панасович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин (1999 – 2001 рр.).
33. Сасин (Гиря) Ганна Володимирівна, викладач (з 2011 р.).
34. Скоблик Наталія Володимирівна, кандидат політичних наук, доцент (2006 – 2009 рр.).
35. Сорока Марина Олександрівна, старший викладач (з 2008 р.).
36. Стряпко Іван Олександрович, кандидат історичних наук, доцент (з 2008 р.).
37. Сурніна-Далекорей Ольга Анатоліївна, кандидат політичних наук, доцент (з 2007 р.).
38. Тарабан Олександр Іванович, кандидат історичних наук, доцент (1990 – 1997 рр.).
39. Тирпак Валентина Петрівна, кандидат історичних наук, доцент (2001 р.).

40. Токар Маріан Юрійович, кандидат історичних наук, доцент, засновник і перший керівник Прес-служби УжНУ, п'ятий завідувач кафедри, директор Науково-дослідного інституту політичної регіоналістики УжНУ (з 2002 р.).
41. Устич Сергій Іванович, доктор соціологічних наук, доцент (1990 – 1991 рр.).
42. Худанич Василь Іванович, доктор історичних наук, професор (1990 – 2006 рр.).
43. Червеняк Кристина Тарасівна, лаборант (з 2015 р.).
44. Шелемба Марта Михайлівна, лаборант (з 2015 р.).
45. Шершун Анна Василівна, лаборант (2014 – 2015 рр.).
46. Шестак Наталія Ласлівна, кандидат політичних наук, старший викладач (2006 – 2015 рр.).

Дисертаційні дослідження викладачів, захищені ними під час роботи на кафедрі

1. Асланов Стелас Антипович, кандидат політичних наук.

Тема: «Політико-правові засади державної етнонаціональної політики в Україні» (загальна кількість сторінок – 222 с.). Спеціальність: 23.00.05 – етнополітологія та етнoderжавознавство. Дата захисту – 25.06.2010 р. Дата затвердження – 6.10.2010 р. Київ.

2. Буркало Валентин Васильович, кандидат філософських наук.

Тема: «Основні тенденції структурних змін суб'єкта виробництва під впливом сучасного етапу НТР» (загальна кількість сторінок – 197 с.). Спеціальність: 09.00.11 – соціальна філософія. Дата захисту – 28.03.1994 р. Дата затвердження – 28.03.1994 р. Київ.

3. Вегеш Микола Миколайович, доктор історичних наук.

Тема: «Закарпаття в контексті центральноєвропейської політичної кризи на передодні Другої світової війни» (загальна кількість сторінок – 340 с.). Спеціальність: 07.00.02 – всесвітня історія. Дата захисту – 25.09.1998 р. Дата затвердження – 2.07.1999 р. Київ.

4. Вегеш Ігор Миколайович, кандидат політичних наук.

Тема: «Проблема об'єктивності людини у сучасних концепціях масового суспільства: політологічний аналіз» (загальна кількість сторінок – 192 с.). Спеціальність: 23.00.01 – теорія та історія політичної науки. Дата захисту – 19.10.2012 р. Дата затвердження – 1.03.2012 р. Львів.

5. Гайданка Євгеній Іванович, кандидат політичних наук.

Тема: «Порівняльний аналіз моделей переходу до демократії країн Центрально-Східної Європи (на прикладі Польщі, Угорщини та Словаччини)» (загальна кількість сторінок – 203 с.). Спеціальність: 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Дата захисту – 27.01.2012 р. Дата затвердження – 17.05.2012 р. Львів.

6. Гуря Володимир Іванович, кандидат історичних наук.

Тема: «Закарпаття та вплив угорського фактора на його політичний розвиток між двома світовими війнами (1918 – 1939)» (загальна кількість сторінок – 205 с.). Спеціальність: 07.00.01 – історія України. Дата захисту – 17.12.2010 р. Дата затвердження – 23.02.2011 р. Ужгород.

7. Глухова Ганна Василівна, кандидат наук з державного управління.

Тема: «Реалізація державної політики соціальними службами: досвід зарубіжних країн для України» (загальна кількість сторінок – 202 с.). Спеціальність:

25.00.02 – механізми державного управління. Дата захисту – 5.05.2011 р. Дата затвердження – 31.05.2011 р. Львів.

8. Зан Михайло Петрович, кандидат історичних наук.

Тема: «Етнічні процеси на Закарпатті (1989 – 2001 рр.)» (загальна кількість сторінок – 307 с.). Спеціальність: 07.00.05 – етнологія. Дата захисту – 3.07.2003 р. Дата затвердження – 12.11.2003 р. Київ.

9. Кічера Надія Михайлівна, кандидат політичних наук.

Тема: «Русини в етнополітиці країн Центральної та Південно-Східної Європи» (загальна кількість сторінок – 256 с.). Спеціальність: 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Дата захисту – 29.09.2015 р. Чернівці.

10. Ключкович Анатолій Юрійович, кандидат політичних наук.

Тема: «Партійна система Німеччини: політологічний аналіз механізму взаємодії органів державної влади та політичних партій (1990 – 2005 рр.)» (загальна кількість сторінок – 241 с.). Спеціальність: 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Дата захисту – 7.04.2006 р. Дата затвердження – 4.07.2006 р. Львів.

11. Лендъел Мирослава Олександрівна, доктор політичних наук.

Тема: «Функціонування місцевої демократії у постсоціалістичних суспільствах Центральної і Східної Європи» (загальна кількість сторінок – 429 с.). Спеціальність: 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Дата захисту – 27.10.2011 р. Дата затвердження – 19.01.2012 р. Львів.

12. Марадик Наталія Василівна, кандидат політичних наук.

Тема: «Перехід до демократії в Чеській Республіці» (загальна кількість сторінок – 210 с.). Спеціальність: 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Дата захисту – 12.06.2009 р. Дата затвердження – 14.10.2009 р. Львів.

13. Мелеганіч Ганна Ігорівна, кандидат політичних наук. Тема: «Реалізація етнонаціональної політики в контексті розбудови громадянського суспільства в Україні (на прикладі Закарпатської області)» (загальна кількість сторінок – 169 с.). Спеціальність: 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Дата захисту – 19.10.2012 р. Дата затвердження – 25.01.2013 р. Львів.

14. Остапець Юрій Олександрович, кандидат політичних наук.

Тема: «Регіональні особливості парламентських виборів в Україні в умовах трансформації політичної системи суспільства (на прикладі Закарпатської області)» (загальна кількість сторінок – 250 с.). Спеціальність: 23.00.02 – політичні інститути і процеси. Дата захисту – 06.10.2004 р. Дата затвердження: 15.12.2004 р. Львів.

15. Петрецький Віктор Васильович, кандидат історичних наук.

Тема: «Еволюція української політичної еліти Закарпаття першої половини ХХ століття» (загальна кількість сторінок – 228 с.). Спеціальність: 07.00.01 – історія України. Дата захисту – 15.04.2011 р. Дата затвердження – 22.12.2011 р. Ужгород.

16. Попадюк Надія Іванівна, кандидат наук з державного управління.

Тема: «Механізми формування державно-управлінської еліти: вітчизняний та зарубіжний досвід» (загальна кількість сторінок – 207 с.). Спеціальність: 25.00.02 – механізми державного управління. Дата захисту – 14.03.2013 р. Дата затвердження – 17.01.2014 р. Київ.

17. Сурніна-Далекорей Ольга Анатоліївна, кандидат політичних наук.

Тема: «Політична участь жінок країн Центральної і Східної Європи у період системної трансформації кінця ХХ – на початку ХХІ століття (на прикладі Словаччини, Польщі, Росії)» (загальна кількість сторінок – 205 с.). Спеціальність: 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Дата захисту – 12.06.2009 р. Дата затвердження – 14.10.2009 р. Львів.

18. Стряпко Іван Олександрович, кандидат історичних наук.

Тема: «Товариство «Просвіта» і його роль в громадсько-політичному та культурному житті Закарпаття 1920 – 1939 рр». (загальна кількість сторінок – 236 с.). Спеціальність: 07.00.01 – історія України. Дата захисту – 22.01.2010 р. Дата затвердження – 26.05.2010 р. Ужгород.

19. Токар Маріан Юрійович, кандидат історичних наук.

Тема: «Становлення і розвиток політичних партій Закарпаття в 1919 – 1939 рр.». (загальна кількість сторінок – 254 с.). Спеціальність: 07.00.01 – історія України. Дата захисту – 11.06.2004 р. Дата затвердження – 13.10.2004 р. Ужгород.

20. Шестак Наталія Ласлівна, кандидат політичних наук.

Тема: «Еволюція партійної системи України в умовах трансформації соціальних і політичних структур» (загальна кількість сторінок – 210 с.). Спеціальність: 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Дата захисту – 30.06.2015 р. Дата затвердження – 29.09.2015 р. Львів.

Вчені звання викладачів кафедри*

1. **Буркало Валентин Васильович**, доцент кафедри політології.
Дата затвердження – 20.05.2001 р.
2. **Вегеш Микола Миколайович**, професор кафедри політології.
Дата затвердження – 18.10.2001 р.
3. **Гайданка Євгеній Іванович**, доцент кафедри політології і державного управління.
Дата затвердження – 29.09.2015 р.
4. **Зан Михайло Петрович**, доцент кафедри політології.
Дата затвердження – 19.10.2006 р.
5. **Ключкович Анатолій Юрійович**, доцент кафедри політології.
Дата затвердження – 23.12.2008 р.
6. **Лендьел Мирослава Олександрівна**, доцент кафедри політології.
Дата затвердження – 17.04.2003 р.
7. **Марадик Наталія Василівна**, доцент кафедри політології.
Дата затвердження – 26.06.2014 р.
8. **Марина Василь Васильович**, доцент кафедри політології.
Дата затвердження – 19.10.2006 р.
9. **Мелеганіч Ганна Ігорівна**, доцент кафедри політології і державного управління.
Дата затвердження – 29.09.2015 р.
10. **Остапець Юрій Олександрович**, доцент кафедри політології.
Дата затвердження – 22.12.2006 р.
11. **Петрінко Віктор Степанович**, доцент кафедри політології.
Дата затвердження – 23.12.2011 р.
12. **Стряпко Іван Олександрович**, доцент кафедри політології.
Дата затвердження – 26.02.2015 р.
13. **Токар Маріан Юрійович**, доцент кафедри політології.
Дата затвердження – 22.02.2007 р.

---

* Затверджені під час роботи на кафедрі

Аспіранти кафедри*

Рік вступу

1999

1. Гецько Юрій Юрійович

2001

1. Ключкович Анатолій Юрійович

2003

1. Рояк (Сорока) Марина Олександрівна
2. Шестак Наталія Ласлівна

2004

1. Габрин Петро Володимирович
2. Сурніна (Сурніна-Далекорей) Ольга Анатоліївна
3. Щадей Микола Степанович

2005

1. Костенко Андріана Миколаївна
2. Стряпко Іван Олександрович

2006

1. Кіндрат Мар'яна Михайлівна
2. Петрушка (Марадик) Наталія Василівна

2007

1. Грегірчак Дмитро Богданович
2. Мелеганич Ганна Ігорівна

2008

1. Вегеш Ігор Миколайович
2. Задорожний Ігор Ігоревич
3. Попович Беата Валеріївна
4. Шафраньош Олексій Іванович

---

* Списки аспірантів підготувала Марта Шелемба

2009

1. Кічера (Гичка) Надія Михайлівна
2. Олас Катерина Юрїївна
3. Пуйо Галина Іванівна
4. Стряпко (Сіротова) Антонїна Дмитрївна

2010

1. Папп Крїстіан Степанович
2. Самарук Інна Володимирївна

2011

1. Бевцик Марїя Михайлівна
2. Бляшко Михайлина Михайлівна
3. Коваль Наталїя Іванівна
4. Удут Михайло Михайлович
5. Шелемба Михайло Михайлович

2012

1. Федушка Алла Михайлівна

2013

1. Безвершенко Антон Сергїйович
2. Манайло-Приходько Рената Юрїївна
3. Пазуханич Василь Васильович

2014

1. Дорошевич Руслан Михайлович
2. Шершун Анна Василївна

2015

1. Червеняк Крїстина Тарасївна
2. Шелемба Марта Михайлівна

Випускники кафедри*

Рік випуску

2002

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Бенедик Олександр Валерійович
2. Буката Владислав Володимирович
3. Гаринець Наталія Михайлівна
4. Горобченко Ірина Миколаївна
5. Далекорей Роман Михайлович
6. Ковач Юрій Володимирович
7. Колька Вікторія Іванівна
8. Коробко Олександр Миколайович
9. Кузьмінська Наталія Ярославівна
10. Лазорик Віктор Володимирович
11. Личко Олександр Йосипович
12. Лукіяничук Микола Дмитрович
13. Олень Золтан Олександрович
14. Пап Беата Золтанівна
15. Рояк (Сорока) Марина Олександрівна
16. Ткаченко Наталія Сергіївна
17. Чорній Олег Ярославович
18. Шестак Наталія Ласлівна

---

* Списки випускників підготували *Кристина Червеняк і Марта Шелемба*

2003

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Буришин Віктор Васильович
2. Габрин Петро Володимирович
3. Гримут Галина Михайлівна
4. Колодій Маріанна Михайлівна
5. Курило Андріан Сергійович
6. Лупей Юрій Іванович
7. Маркович Юрій Іванович
8. Панейко Назарій Ігорович
9. Ряшко Наталія Павлівна
10. Сурніна Ольга Анатоліївна
11. Урста Сергій Васильович
12. Фленько Іван Іванович
13. Чуп Сергій Васильович
14. Щадей Микола Степанович
15. Якубишин Ярослав Михайлович
16. Яцків Іван Іванович

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Бенедик Олександр Валерійович
2. Буката Владислав Володимирович
3. Гаринець Наталія Михайлівна
4. Горобченко Ірина Миколаївна
5. Далекорей Роман Михайлович
6. Ковач Юрій Володимирович
7. Колька Вікторія Іванівна
8. Коробко Олександр Миколайович
9. Кузьмінська Наталія Ярославівна
10. Лазорик Віктор Володимирович
11. Личко Олександр Йосипович
12. Лукіянчук Микола Дмитрович
13. Олень Золтан Олександрович
14. Пап Беата Золтанівна
15. Рояк (Сорока) Марина Олександрівна
16. Ткаченко Наталія Сергіївна
17. Чорній Олег Ярославович
18. Шестак Наталія Ласлівна

2004

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Будник Софія Василівна
2. Возна Леся Василівна
3. Гайданка Євгеній Іванович
4. Герасимова Ірина Сергіївна
5. Дзондза Віктор Федорович
6. Дочинець Роман Михайлович
7. Кийович Віталій Юлійович
8. Кобилянський Володимир Анатолійович
9. Костенко Андріана Миколаївна
10. Левкулич Василь Васильович
11. Лелич Ярослав Миколайович
12. Марадик Василь Васильович
13. Роль Сергій Ілліч
14. Стецик Ярослав Васильович
15. Стряпко Іван Олександрович
16. Фасоля Олександр Петрович
17. Шуба Стефан Стефанович

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Габрин Петро Володимирович
2. Колодій Маріанна Михайлівна
3. Сурніна Ольга Анатоліївна
4. Чуп Сергій Васильович
5. Щадей Микола Степанович

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Буришин Віктор Васильович
2. Гримут Галина Михайлівна
3. Курило Андріан Сергійович
4. Лупей Юрій Іванович
5. Маркович Юрій Іванович
6. Панейко Назарій Ігорович
7. Ряшко Наталія Павлівна
8. Урста Сергій Васильович
9. Фленько Іван Іванович
10. Якубишин Ярослав Михайлович
11. Яцків Іван Іванович

2005

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Беца Оксана Михайлівна
2. Васьо Михайло Іванович
3. Ватаг Степан Васильович
4. Карпецький Юрій Васильович
5. Кіндрат Мар'яна Михайлівна
6. Купець Марія Михайлівна
7. Куцов Костянтин Олександрович
8. Лесів Олександр Олексійович
9. Малеш Сергій Іванович
10. Петрушка Наталія Василівна
11. Скунзяк Іван Петрович
12. Філіпп Наталія Василівна
13. Хоминець Ярослав Іванович
14. Штефуца Віталій Олександрович

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Гайданка Євгеній Іванович
2. Герасимова Ірина Сергіївна
3. Костенко Андріана Миколаївна
4. Стряпко Іван Олександрович

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Будник Софія Василівна
2. Возна Леся Василівна
3. Дзондза Віктор Федорович
4. Дочинець Роман Михайлович
5. Кийович Віталій Юлійович
6. Кобилянський Володимир Анатолійович
7. Левкулич Василь Васильович
8. Лелич Ярослав Миколайович
9. Марадик Василь Васильович
10. Роль Сергій Ілліч
11. Стецик Ярослав Васильович
12. Фасоля Олександр Петрович
13. Шуба Стефан Стефанович

2006

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Бритвак Ангеліна Василівна
2. Вовканець Тетяна Михайлівна
3. Голодняк Андрій Володимирович
4. Грегірчак Дмитро Богданович
5. Дудаш Марина Юріївна
6. Калинич Сергій Михайлович
7. Красний Сергій Вікторович
8. Ледней Василь Юрійович
9. Майор Оксана Андріївна
10. Мелеганич Ганна Ігорівна
11. Ольховик Катерина Юріївна
12. Питьовка Віталій Васильович
13. Полах Тетяна Павлівна
14. Попович Рената Емерихівна
15. Роман Іван Іванович
16. Рудик Андріан Анатолійович
17. Тукаленко Марина Володимирівна
18. Федус Володимир Юрійович
19. Хайнас Роман Миколайович
20. Хмара Галина Василівна
21. Цифра Володимир Іванович
22. Яхимець Олександр Габорович

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Беца Оксана Михайлівна
2. Кіндрат Мар'яна Михайлівна
3. Купець Марія Михайлівна
4. Куцов Костянтин Олександрович
5. Петрушка Наталія Василівна
6. Філіпп Наталія Василівна

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Васьо Михайло Іванович
2. Ватаг Степан Васильович
3. Карпецький Юрій Васильович
4. Лесів Олександр Олексійович
5. Малеш Сергій Іванович
6. Скунзяк Іван Петрович
7. Хоминець Ярослав Іванович
8. Штефуца Віталій Олександрович

2007

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Бакош Михайло Михайлович
2. Балога Едуард Ігорович
3. Барчій Іван Михайлович
4. Бертолон Олександр Олександрович
5. Бескид Наталія Іванівна
6. Боднар Ярослав Андрійович
7. Вегеш Ігор Миколайович
8. Гренцер Мирослава Ярославівна
9. Григорівський Михайло Іванович
10. Громик Ірена Северинівна
11. Задорожний Ігор Ігорович
12. Зубенок Ксенія Юріївна
13. Кондрашов Віктор Миколайович
14. Коневич Олена Василівна
15. Озимок Юрій Юрійович
16. Пилипчинець Василь Васильович
17. Піпаш Божена Володимирівна
18. Попович Беата Валеріївна
19. Стегура Марина Михайлівна
20. Стружак Василь Васильович
21. Тимкович Надія Михайлівна
22. Товт Євгенія Іванівна
23. Трикур Наталія Василівна
24. Ціцей Ігор Володимирович
25. Шафраньош Олексій Іванович
26. Шетеля Володимир Володимирович
27. Щобак Галина Іванівна

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Грегірчак Дмитро Богданович
2. Дудаш Марина Юріївна
3. Мелеганич Ганна Ігорівна
4. Полах Тетяна Павлівна
5. Яхимець Олександр Габорович

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Бритвак Ангеліна Василівна
2. Вовканець Тетяна Михайлівна
3. Голодняк Андрій Володимирович
4. Калинич Сергій Михайлович
5. Красний Сергій Вікторович
6. Ледней Василь Юрійович
7. Майор Оксана Андріївна
8. Ольховик Катерина Юріївна
9. Попович Рената Емерихівна
10. Роман Іван Іванович
11. Рудик Андріан Анатолійович
12. Тукаленко Марина Володимирівна
13. Федус Володимир Юрійович
14. Хайнас Роман Миколайович
15. Хмара Галина Василівна
16. Цифра Володимир Іванович

2008

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Баник Данило Сергійович
2. Варенков Андрій Олександрович
3. Васньова Яна Анатоліївна
4. Вовканич Василина Василівна
5. Гичка Надія Михайлівна
6. Довбака Олена Юріївна
7. Мантельчук Наталія Анатоліївна
8. Марина Глорія Михайлівна
9. Мешко Антоніна Михайлівна
10. Некречій Лев Юрійович
11. Новіков Іван Олександрович
12. Олас Катерина Юріївна
13. Павлова Анна Сергіївна
14. Пуйо Галина Іванівна
15. Реміцькі Світлана Юріївна
16. Сіротова Антоніна Дмитрівна
17. Смереківський Юрій Володимирович
18. Смоляр Євгенія Ярославівна
19. Спалило Тетяна Василівна
20. Станко Богдан Ярославович
21. Фединець Юрій Юрійович
22. Федоренко Сергій Миколайович
23. Шахайда Микола Дмитрович
24. Шурдюк Ярослав Васильович

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Балога Едуард Ігорович
2. Барчій Іван Михайлович
3. Бертолон Олександр Олександрович
4. Вегеш Ігор Миколайович
5. Задорожний Ігор Ігорович
6. Пилипчинець Василь Васильович
7. Попович Беата Валеріївна
8. Шафраньош Олексій Іванович

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Бакош Михайло Михайлович
2. Боднар Ярослав Андрійович
3. Гренцер Мирослава Ярославівна
4. Григорівський Михайло Іванович
5. Громик Ірена Северинівна
6. Зубенок Ксенія Юріївна
7. Кондрашов Віктор Миколайович
8. Коневич Олена Василівна
9. Озимок Юрій Юрійович
10. Питьовка Віталій Васильович
11. Стегура Марина Михайлівна
12. Тимкович Надія Михайлівна
13. Товт Євгенія Іванівна
14. Трикур Наталія Василівна
15. Ціцей Ігор Володимирович
16. Шетеля Володимир Володимирович
17. Щобак Галина Іванівна

2009

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Алексеев Андрій Олександрович
2. Бабура Віктор Ярославович
3. Балабан Іванна Іванівна
4. Ворон Василь Петрович
5. Галушка Тарас Володимирович
6. Гарагонич Дмитро Вікторович
7. Глаголич Марина Іванівна
8. Готра Михайло Петрович
9. Грицакович Олена Іванівна
10. Дибенко Інна Василівна
11. Дикун Роберт Юрійович
12. Дідун Андрій Петрович
13. Каменчук Оксана Петрівна
14. Костюх Анатолій В'ячеславович
15. Крьока Степан Степанович
16. Лелекач Богдан Юрійович
17. Лопіт Наталія Павлівна
18. Ніколаєва Світлана Олександрівна
19. Німець Віталій Павлович
20. Петрюк Оксана Юріївна
21. Самарук Інна Олександрівна
22. Федорів Роман Іванович
23. Федоров Гліб Володимирович
24. Фельбаба Діана Михайлівна
25. Феньвеші Алан Андрійович
26. Феньвеші Мілан Андрійович
27. Фірцак Антон Іванович
28. Химинець Михайло Михайлович
29. Цибрій Яна Миколаївна
30. Чухта Віталій Петрович
31. Штець Оксана Ярославівна
32. Шульгач Надія Володимирівна

Кваліфікація «Бакалавр політології», заочна форма навчання

1. Варга Сергій Володимирович
2. Заяць Василь Васильович
3. Кіш Василь Васильович
4. Коцка Наталія Романівна
5. Млавець Вікторія Михайлівна
6. Мокар Михайло Михайлович
7. Папп Крістіан Степанович
8. Пестунова Аліна Олександрівна
9. Попович Мар'ян Михайлович
10. Руденко Олена Віталіївна

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Варенков Андрій Олександрович
2. Галда Світлана Юріївна
3. Гичка Надія Михайлівна
4. Довбака Олена Юріївна
5. Ковач Мирослав Іванович
6. Мантельчук Наталія Анатоліївна
7. Марина Глорія Михайлівна
8. Олас Катерина Юріївна
9. Павлова Анна Сергіївна
10. Пуйо Галина Іванівна

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Баник Данило Сергійович
2. Вовканич Василина Василівна
3. Гусева Яна Анатоліївна
4. Мешко Антоніна Михайлівна
5. Некречій Лев Юрійович
6. Новіков Іван Олександрович
7. Смерековський Юрій Володимирович
8. Смоляр Євгенія Ярославівна
9. Спалило Тетяна Василівна
10. Станко Богдан Ярославович
11. Фединець Юрій Юрійович
12. Федоренко Сергій Миколайович
13. Шахайда Микола Дмитрович
14. Шурдюк Ярослав Васильович

2010

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Бевцик Марія Михайлівна
2. Берец Олег Іванович
3. Бляшко Михайлина Михайлівна
4. Варга Федір Васильович
5. Герцовська Наталія Георгіївна
6. Гиря Ганна Володимирівна
7. Гондорчин Роман Михайлович
8. Гребенюк Олексій Валерійович
9. Давидова Юлія Андріївна
10. Кирпан Діана Ярославівна
11. Клованич Мар'яна Василівна
12. Коваль Наталя Іванівна
13. Криванич Віктор Валерійович
14. Митричко Сергій Вікторович
15. Пала Руслан Олегович
16. Попадинець Михайло Михайлович
17. Романко Євгенія Михайлівна
18. Рошко Ірина Михайлівна
19. Соскіда Михайло Михайлович
20. Удут Михайло Михайлович
21. Шелемба Михайло Михайлович
22. Штулер Едуард Іванович

Кваліфікація «Бакалавр політології», заочна форма навчання

1. Балтазюк Ганна Василівна
2. Зизич Сергій Васильович
3. Овчаренко Роман Миколайович
4. Пугінський Ярослав Олександрович
5. Рак Тетяна Василівна
6. Рац Дарина Юліївна
7. Сайфутдинов-Марко Віталій Салаватович
8. Черничка Тетяна Василівна
9. Чернуха Сергій Миколайович

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Ворон Василь Петрович
2. Галушка Тарас Володимирович
3. Гарагонич Дмитро Вікторович
4. Готра Михайло Петрович
5. Данканич Оксана Юріївна
6. Дибенко Інна Василівна
7. Каменчук Оксана Петрівна
8. Самарук Інна Олександрівна
9. Федорів Роман Іванович
10. Шульгач Надія Володимирівна

Кваліфікація «Магістр політології», заочна форма навчання

1. Млавець Вікторія Михайлівна
2. Мокар Михайло Михайлович
3. Папп Крістіан Степанович
4. Пестунова Аліна Олександрівна
5. Попович Мар'ян Михайлович
6. Романченко Олександр Володимирович
7. Федоров Гліб Володимирович

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Алексеев Андрій Олександрович
2. Бабура Віктор Ярославович
3. Балабан Іванна Іванівна
4. Глаголич Марина Іванівна
5. Грицакович Олена Іванівна
6. Дикун Роберт Юрійович
7. Дідун Андрій Петрович
8. Костюх Анатолій В'ячеславович
9. Крьока Степан Степанович
10. Лелекач Богдан Юрійович
11. Лопіт Наталія Павлівна
12. Ніколаєва Світлана Олександрівна
13. Німець Віталій Павлович

14. Фельбаба Діана Михайлівна
15. Феньвеші Алан Андрійович
16. Феньвеші Мілан Андрійович
17. Фірцак Антон Іванович
18. Цибрій Яна Миколаївна
19. Чухта Віталій Петрович
20. Штець Оксана Ярославівна

Кваліфікація «Спеціаліст», заочна форма навчання

1. Варга Сергій Володимирович
2. Кіш Василь Васильович
3. Коцка Наталія Романівна
4. Руденко Олена Віталіївна
5. Химинець Михайло Михайлович

2011

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Вархол Ганна Михайлівна
2. Голубка Ігор Михайлович
3. Грошик Аніта Петрівна
4. Гусак Наталія Василівна
5. Диковець Павло Павлович
6. Заводяк Ольга Василівна
7. Іус Олександра Ігорівна
8. Канайло Василь Юрійович
9. Келемен Катерина Іванівна
10. Костромін Микола Олександрович
11. Ладані Владислав Олександрович
12. Миронюк Ірина Ігорівна
13. Мотиль Аліна Василівна
14. Пазуханич Василь Васильович
15. Региці Антонія Василівна
16. Сичевський Іван Васильович
17. Сойка Святослав Андрійович
18. Стойка Сніжана Василівна
19. Федушка Алла Михайлівна
20. Чубірко Михайло Іванович
21. Щуренко Федір Володимирович

Кваліфікація «Бакалавр політології», заочна форма навчання

1. Грицище Мар'яна Емілівна
2. Дмитрієв Євген Олегович
3. Йовдій Андрій Андрійович
4. Ігнатьо Ганна Михайлівна
5. Ключкей Ольга Василівна
6. Копча Неля Павлівна
7. Король Ольга Василівна
8. Кротенюк Любомир Ярославович
9. Магада Тетяна Іванівна
10. Машкаринець Олександр Васильович
11. Микулець Марія Юріївна
12. Ньорба Михайло Федорович

13. Равлик Василь Дмитрович
14. Сакаль Марина Іванівна
15. Сембер Анна Василівна
16. Сенек Андрій Андрійович
17. Сирохман Степан Стефанович
18. Стеценко Владислав Олександрович
19. Фоміна Ольга Юріївна
20. Штерр Діана Іванівна

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Бляшко Михайлина Михайлівна
2. Гиря Ганна Володимирівна
3. Коваль Наталя Іванівна
4. Романко Євгенія Михайлівна
5. Удут Михайло Михайлович
6. Шелемба Михайло Михайлович
7. Штулер Едуард Іванович

Кваліфікація «Магістр політології», заочна форма навчання

1. Березь Олег Іванович
2. Митричко Сергій Вікторович
3. Попадинець Тетяна Василівна
4. Рац Дарина Юліївна

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Варга Федір Васильович
2. Герцовська Наталія Георгіївна
3. Гондорчин Роман Михайлович
4. Гребенюк Олексій Валерійович
5. Давидова Юлія Андріївна
6. Кирпан Діана Ярославівна
7. Клованич Мар'яна Василівна
8. Криванич Віктор Валерійович
9. Попадинець Михайло Михайлович
10. Рошко Ірина Михайлівна
11. Соскіда Михайло Михайлович

Кваліфікація «Спеціаліст», заочна форма навчання

1. Балтазюк Ганна Василівна
2. Зизич Сергій Васильович
3. Лінтур Віталій Павлович
4. Овчаренко Роман Миколайович
5. Пугінський Ярослав Олександрович
6. Сайфутдинов-Марко Віталій Салаватович
7. Черничка Тетяна Василівна

2012

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Безвершенко Антон Сергійович
2. Білей Сергій Іванович
3. Бонкало Віра Михайлівна
4. Булик Станіслав Юрійович
5. Ващинець Лілія Василівна
6. Ганненко Олександр Олександрович
7. Гондорчин Мирослав Васильович
8. Дрозда Едуард Михайлович
9. Дьордь Яна Вадимівна
10. Кевпанич Володимир Васильович
11. Клецко Микола Миколайович
12. Коваль Анжеліка Миколаївна
13. Когут Тетяна Іванівна
14. Костик Ярослав Іванович
15. Кучма Рената Юріївна
16. Малош Михайло Михайлович
17. Мацко Кристина Янівна
18. Надопта Віктор Анатолійович
19. Орос Валентина Василівна
20. Павлік Еліна Вікторівна
21. Петрище Любов Петрівна
22. Петрішко Іванна Іванівна
23. Попович Віталій Олегович
24. Проданюк Василь Юрійович
25. Ревта Іванна Мирославівна
26. Русин Христина Василівна
27. Сірмай Олександр
28. Томаш Томаш Володимирович
29. Турані Тетяна Василівна
30. Турянська Кристина Василівна
31. Чикут Мирослав Васильович

Кваліфікація «Бакалавр політології», заочна форма навчання

1. Гнепа Ігор Васильович
2. Долинич Дмитро Богданович
3. Кондратюк Борис Борисович
4. Плакош Рената Василівна
5. Пономарьова Марія Миколаївна
6. Продан Світлана Юріївна
7. Руснак Василь Вікторович
8. Симулик Ірина Михайлівна
9. Тюльпаков Геннадій В'ячеславович
10. Фонта Михайло Михайлович
11. Чічур Владислав Юрійович
12. Яльч Василь Васильович
13. Яцьків Василь Юрійович

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Келемен Катерина Іванівна
2. Костромін Микола Олександрович
3. Ладані Владислав Олександрович
4. Региці Антонія Василівна
5. Сойка Святослав Андрійович
6. Стойка Сніжана Василівна
7. Федушка Алла Михайлівна
8. Чубірко Михайло Іванович

Кваліфікація «Магістр політології», заочна форма навчання

1. Грицище Мар'яна Емілівна
2. Лечига Степан Стефанович
3. Машкаринець Олександр Васильович
4. Ньорба Михайло Федорович
5. Равлик Василь Дмитрович
6. Сенек Андрій Андрійович
7. Штерр Діана Іванівна

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Баленко Олег Петрович
2. Вархол Ганна Михайлівна
3. Голубка Ігор Михайлович
4. Грошик Аніта Петрівна
5. Диковець Павло Павлович
6. Заводяк Ольга Василівна
7. Іус Олександра Ігорівна
8. Канайло Василь Юрійович
9. Миронюк Ірина Ігорівна
10. Мотиль Аліна Василівна
11. Пазуханич Василь Васильович
12. Сичевський Іван Васильович
13. Щуренко Федір Володимирович

Кваліфікація «Спеціаліст», заочна форма навчання

1. Бігарі Сергій Рудольфович
2. Гусак Наталія Василівна
3. Джус Марина Іванівна
4. Дмитрієв Євген Олегович
5. Ігнатъ Ганна Михайлівна
6. Карпа Адріан Юрійович
7. Король Ольга Василівна
8. Кротенюк Любомир Ярославович
9. Стеценко Владислав Олександрович
10. Федосієнко Ольга Василівна
11. Фоміна Ольга Юріївна

2013

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Барна Маріанна Михайлівна
2. Богут Наталія Василівна
3. Бокотей Діана Михайлівна
4. Борис Іван Іванович
5. Вітвінов Владислав Анатолійович
6. Вошко Іван Олександрович
7. Ганчак Марта Іванівна
8. Гичка Олеся Іванівна
9. Грига Діана Михайлівна
10. Дорошевич Руслан Михайлович
11. Кливець Марія Василівна
12. Колобова Катерина Сергіївна
13. Коровіна Вікторія Вікторівна
14. Котубей Анюта Юріївна
15. Кочан Яна Іванівна
16. Лемко Андрій Михайлович
17. Макарович Ігор Володимирович
18. Мандрик Ірина Альбертівна
19. Мартинюк Роман Богданович
20. Маханець Сергій Михайлович
21. Мельничок Марія Іванівна
22. Митровський Павло Тарасович
23. Михайлюк Роман Володимирович
24. Плахотнюк Олександра-Святослава Володимирівна
25. Понзель Наталія Василівна
26. Пошиванюк Наталія Михайлівна
27. Свищо Євгенія Олександрівна
28. Сейковський Петро Йосипович
29. Січка Тетяна Юріївна
30. Чернецька Євгенія Олександрівна
31. Шелеснак Діана Володимирівна
32. Шершун Анна Василівна
33. Щадей Надія Михайлівна

Кваліфікація «Бакалавр політології», заочна форма навчання

1. Асталаш Віктор Вікторович
2. Бідзіля Станіслав Станіславович
3. Бударін Ігор Сергійович
4. Гельбич Юрій Михайлович
5. Гребеннікова Вікторія Олександрівна
6. Дрогобецький Микола В'ячеславович
7. Ковач Іванка Михайлівна
8. Ковач Наталія Василівна
9. Компанієць Андрій Олександрович
10. Кошеля Віолета Андріївна
11. Крічфалушій Дмитро Іванович
12. Кузнецов Олександр Олександрович
13. Микула Іван Юлійович
14. Микулець Віталія Іванівна
15. Ореньяк Василь Михайлович
16. Палагій Ольга Сергіївна
17. Полянська Мирослава Михайлівна
18. Стегура Іван Іванович
19. Харченко Катерина Степанівна
20. Цімбота Едуард Анатолійович
21. Шевчук Олег Степанович

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Безвершенко Антон Сергійович
2. Бонкало Віра Михайлівна
3. Ващинець Лілія Василівна
4. Ганненко Олександр Олександрович
5. Коваль Анжеліка Миколаївна
6. Кучма Рената Юріївна
7. Мацко Кристина Янівна
8. Надопта Віктор Анатолійович
9. Турані Тетяна Василівна

Кваліфікація «Магістр політології», заочна форма навчання

1. Гондорчин Мирослав Васильович
2. Йовдій Андрій Андрійович
3. Орос Валентина Василівна
4. Погоріляк Світлана Юріївна
5. Пономарьова Марія Миколаївна
6. Яльч Василь Васильович
7. Яцьків Василь Юрійович

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Білей Сергій Іванович
2. Булик Станіслав Юрійович
3. Дрозда Едуард Михайлович
4. Дьордь Яна Вадимівна
5. Кевпанич Володимир Васильович
6. Клецко Микола Миколайович
7. Когут Тетяна Іванівна
8. Малош Михайло Михайлович
9. Петрішко Іванна Іванівна
10. Проданюк Василь Юрійович
11. Ревта Іванна Мирославівна
12. Сірмай Олександр
13. Томаш Томаш Володимирович
14. Турянська Кристина Василівна

Кваліфікація «Спеціаліст», заочна форма навчання

1. Гнепа Ігор Васильович
2. Кондратюк Борис Борисович
3. Костик Ярослав Іванович
4. Петрище Любов Петрівна
5. Семаль Володимир Іванович
6. Симулик Ірина Михайлівна
7. Тюльпаков Геннадій В'ячеславович
8. Фонта Михайло Михайлович
9. Чикут Мирослав Васильович

2014

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Гелетей Сабіна Михайлівна
2. Германович Марія Михайлівна
3. Головка Анатолій Анатолійович
4. Гузинець Ангеліна Василівна
5. Данко Станіслав Васильович
6. Дердяй Євгеній Олександрович
7. Єдін Дмитро Олександрович
8. Захаров Владислав Вікторович
9. Зубрович Тетяна Едуардівна
10. Кополовець Роман Володимирович
11. Копча Олександр Сергійович
12. Ліхтей Сергій Сергійович
13. Мадяр Юлія Вікентіївна
14. Микулянич Микола Миколайович
15. Паршина Анастасія Анатоліївна
16. Помпель Ольга Іванівна
17. Понзель Іван Васильович
18. Прохоров Микола Олегович
19. Савляк Анна Олексіївна
20. Славик Дмитро Олександрович
21. Сокол Наталія Олегівна
22. Тараненко Євгеній Володимирович
23. Токар Корнелія Вікторівна
24. Томишинець Олександр Васильович
25. Фенинець Галина Юріївна
26. Фетько Руслан Іванович
27. Червеняк Кристина Тарасівна
28. Шелемба Марта Михайлівна
29. Шпеник Олександр Едуардович
30. Штець Мирослава Олексіївна
31. Ярощук Крістіна Миколаївна

Кваліфікація «Бакалавр політології», заочна форма навчання

1. Бабій Роман Михайлович
2. Болдижар Олександр Сергійович
3. Буш Іванна Михайлівна
4. Гайсак Діана Юріївна
5. Гой Григорій Вікторович
6. Гринюк Іван Володимирович
7. Кобаль Ірина Семенівна
8. Кочан Василь Михайлович
9. Куца Мар'яна Петрівна
10. Лібра Галина Ярославівна
11. Машкаринець Павло Іванович
12. Мункачі Арпад Арпадович
13. Носа В'ячеслава Миколаївна
14. Плавайко Олександр Іванович
15. Рац Михайло Володимирович
16. Терпай Владислав Васильович
17. Тращенко Олександр Олегович
18. Федорка Людмила Вікторівна

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Борис Іван Іванович
2. Вітвінов Владислав Анатолійович
3. Ганчак Марта Іванівна
4. Дорошевич Руслан Михайлович
5. Колобова Катерина Сергіївна
6. Плахотнюк Олександра-Святослава Володимирівна
7. Пошиванюк Наталія Михайлівна
8. Сейковський Петро Йосипович
9. Шелеснак Діана Володимирівна
10. Шершун Анна Василівна

Кваліфікація «Магістр політології», заочна форма навчання

1. Асталаш Віктор Вікторович
2. Гельбич Юрій Михайлович
3. Ковач Наталія Василівна
4. Когут Тетяна Іванівна
5. Компанієць Андрій Олександрович
6. Крічфалушій Дмитро Іванович
7. Микулець Віталія Іванівна
8. Січка Тетяна Юріївна
9. Харченко Катерина Степанівна
10. Цімбота Едуард Анатолійович

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Барна Маріанна Михайлівна
2. Бокотей Діана Михайлівна
3. Вошко Іван Олександрович
4. Гичка Олеся Іванівна
5. Кливець Марія Василівна
6. Коровіна Вікторія Вікторівна
7. Котубей Анюта Юріївна
8. Кочан Яна Іванівна
9. Макарович Ігор Володимирович
10. Мартинюк Роман Богданович
11. Мельничок Марія Іванівна
12. Митровський Павло Тарасович
13. Михайлюк Роман Володимирович
14. Свищо Євгенія Олександрівна
15. Чернецька Євгенія Олександрівна
16. Щадей Надія Михайлівна

Кваліфікація «Спеціаліст», заочна форма навчання

1. Бідзіля Станіслав Станіславович
2. Бора Віолета Андріївна
3. Бударін Ігор Сергійович
4. Грига Діана Михайлівна
5. Логойда Наталія Василівна
6. Мандрик Ірина Альбертівна
7. Маханець Сергій Михайлович
8. Микула Іван Юлійович
9. Пішта Іван Іванович
10. Полянська Мирослава Михайлівна
11. Понзель Наталія Василівна
12. Стегура Іван Іванович
13. Шевчук Олег Степанович

Кваліфікація «Магістр державної служби», денна форма навчання

1. Агоста Євген Васильович
2. Барчій Іван Васильович
3. Бордаш Маріанна Михайлівна
4. Дичка Євген Дмитрович
5. Кешель Крістіна Рудольфівна
6. Кинів Богдан Юрійович
7. Кондур Еріка Миколаївна
8. Левшаков Валентин Валерійович
9. Поляковський Мирослав Миколайович
10. Поп Мар'яна Василівна
11. Соломка Едуард Тіберійович
12. Травницький Сергій Тіборович
13. Цвіль Юліанна Олегівна
14. Червеняк Адріанна Олександрівна
15. Шафарь Ярослав Васильович
16. Шелемон Вадим Олексійович
17. Шкелебей Людмила Федорівна

2015

Кваліфікація «Бакалавр політології», денна форма навчання

1. Бабура Річард Ярославович
2. Бритвак Надія Андріївна
3. Бровді Марія Михайлівна
4. Воробок Михайло Петрович
5. Дьендьєші Ласло Васильович
6. Зілинець Тетяна Олександрівна
7. Зубкова Іра В'ячеславівна
8. Качур Крістіан Адальбертович
9. Кеменяш Євгенія Іванівна
10. Ковтан Василь Васильович
11. Лакатош Валентин Вікторович
12. Лендел Андрій Степанович
13. Ломпарт Альона Володимирівна
14. Луценко Тетяна Сергіївна
15. Лях Яна Олегівна
16. Мандрик Едуард Едуардович
17. Пацкан Олександр Вікторович
18. Помазанова Таїсія Ігорівна
19. Прокопець Вікторія Вікторівна
20. Свіца Інеса Юріївна
21. Чолан Микола Іванович
22. Шарапова Наталія Володимирівна

Кваліфікація «Бакалавр політології», заочна форма навчання

1. Іштовка Богдана Володимирівна
2. Кожушканич Віталій Васильович
3. Кочан Євгенія Михайлівна
4. Кривка Роман Іванович
5. Легеза Юлія Георгіївна
6. Ледида Ангеліна Михайлівна
7. Літак Михайло Іванович
8. Лолін Олеся Михайлівна
9. Маріаш Катерина Василівна

10. Метзгер Ян Васильович
11. Овсяннікова Віталія Михайлівна
12. Пагулич Наталія Богданівна
13. Петрова Юліанна Василівна
14. Ребрик Тетяна Юріївна
15. Рутковський Богдан Петрович
16. Соколюк Василь Васильович
17. Травницький Йосип Йосипович
18. Шимко Михайло Романович
19. Щербак Марина Іванівна

Кваліфікація «Магістр політології», денна форма навчання

1. Головка Анатолій Анатолійович
2. Гузинець Ангеліна Василівна
3. Зубрович Тетяна Едуардівна
4. Кополовець Роман Володимирович
5. Ліхтей Сергій Сергійович
6. Помпель Ольга Іванівна
7. Фенинець Галина Юріївна
8. Червеняк Кристина Тарасівна
9. Шелемба Марта Михайлівна
10. Штець Мирослава Олексіївна

Кваліфікація «Магістр політології», заочна форма навчання

1. Буш Іванна Михайлівна
2. Гелетей Сабіна Михайлівна
3. Германович Марія Михайлівна
4. Гой Григорій Вікторович
5. Мадяр Юлія Вікентіївна
6. Машкаринець Павло Іванович
7. Прохоров Микола Олегович
8. Сокол Наталія Олегівна
9. Тращенко Олександр Олегович
10. Ярощук Крістіна Миколаївна

Кваліфікація «Спеціаліст», денна форма навчання

1. Данко Станіслав Васильович
2. Дердяй Євгеній Олександрович
3. Захаров Владислав Вікторович
4. Копча Олександр Сергійович
5. Микулянич Микола Миколайович
6. Паршина Анастасія Анатоліївна
7. Савляк Анна Олексіївна
8. Славик Дмитро Олександрович
9. Тараненко Євгеній Володимирович
10. Томишинець Олександр Васильович
11. Фетько Руслан Іванович
12. Чепара Михайло Михайлович
13. Чербан Олександр Олександрович
14. Шпенник Олександр Едуардович

Кваліфікація «Спеціаліст», заочна форма навчання

1. Кочан Василь Михайлович
2. Куца Мар'яна Петрівна
3. Лемко Андрій Михайлович
4. Лібра Галина Ярославівна
5. Носа В'ячеслава Миколаївна
6. Понзель Іван Васильович
7. Рац Михайло Володимирович
8. Токар Корнелія Вікторівна

Кваліфікація «Магістр державної служби», денна форма навчання

1. Білонка Володимир Іванович
2. Гармасій Ірина Михайлівна
3. Гатнер Ольга Юріївна
4. Готнар Анастасія Павлівна
5. Логойда Наталія Василівна
6. Мелеганич Іван Ігорович
7. Маркович Юрій Іванович

8. Мильо Володимир Володимирович
9. Митрьо Віктор Іванович
10. Палінчак Остап Іванович
11. Сухолов Едуард Анатолійович
12. Тимчик Олександр Юрійович
13. Чурило Михайло Михайлович
14. Федака Маріанна Іванівна
15. Шоляк Альбіна Михайлівна

**Випускники спеціальності «Політологія»
на факультеті післядипломної освіти*
Кваліфікація «Спеціаліст»**

Рік випуску

2009

1. Зан Михайло Петрович
2. Лендьел Мирослава Олександрівна
3. Токар Маріан Юрійович

2011

1. Шамшура Ганна Олексіївна

2012

1. Готра Тамара Михайлівна
2. Наконечний Сергій Анатолійович

2014

1. Брензович-Кичера Сніжана Юріївна
2. Горват Мирослав Васильович

2015

1. Богаш Ірина Петрівна
2. Плавайко Наталія Іванівна

---

* Список випускників підготував Віктор Петрецький

Бібліографічні дані про кафедру*

1. **Вегеш М. Політична наука в УжНУ** / Микола Вегеш // Вегеш М. Університет у моєму житті ; [відп. за вип. М.Ю. Токар] ; Ужгор. нац. ун-т. – Ужгород : Вид-во Ужгородського національного університету, 2006. – С. 11 – 37.
2. **Вегеш М. Політична наука в УжНУ : нові рубежі** / Микола Вегеш // Вегеш М. Історія і політика : У 4 т. Сторінки історії України ; [гол. ред. і упоряд. М.Ю. Токар] ; Ужгор. нац. ун-т, Іст. ф-т. – Ужгород : Вид-во Ужгородського національного університету, 2005. – Т. 1. – С. 373 – 391.
3. **Вегеш М. Політологія в Ужгородському національному університеті та Болонський процес** / Микола Вегеш, Юрій Остапець ; [навч.-метод. посіб.] ; Ужгор. нац. ун-т. – Ужгород : [б. в.], 2004. – 124 с.
4. **Вегеш М. Спеціальність «Політологія» в Ужгородському національному університеті : становлення та перспективи розвитку** / Микола Вегеш, Михайло Зан, Юрій Остапець // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія : ювілейний випуск з нагоди десятої річниці відкриття спеціальності «Політологія» в УжНУ ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилюк, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарєв, М. Примуш, Б. Ярош ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2008. – Вип. 10. – С. 3 – 7.
5. **Кафедра політології Ужгородського національного університету : біобібліографічний покажчик** / упоряд. : М.М. Вегеш, М.П. Зан ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород : Вид-во Ужгородського національного університету, 2003. – 168 с., іл. – Бібліогр. в кінці ст.
6. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** [Текст] : бібліогр. покажч. змісту. Вип. 1 – 1 (18) (2004 – 2015) / уклад. Н.С. Лехман, Л.О. Мельник ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Наук. б-ка. – Ужгород : Вид-во Олександрії Гаркуші, 2015. – 116 с.
7. **Олашин М.В. Історичний факультет Ужгородського національного університету (1945 – 2007) : короткий історичний нарис та довідкові матеріали** / Микола Васильович Олашин ; [відп. за вип. І.О. Мандрик] ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Гражда, 2007. – 124 с. – Бібліогр. в кінці ст. – Кафедра політології – С. 64.
8. **Олашин М.В. Історичний факультет Ужгородського національного університету : біобібліографічний довідник** / Микола Васильович Ола-

* Подано перелік книжкових видань, де згадується про історію і розвиток кафедри

- шин ; [бібліогр. ред. О.Д. Закривидорога ; відп. за вип. І.О. Мандрик] ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Гражда, 2010. – 440 с., іл. – Бібліогр. в кінці ст. – Кафедра політології – С. 260 – 288, 308, 325.
9. **Осередок освіти, науки, культури : Ужгородському державному університету – 50 років** ; [І.М. Гранчак, О.Д. Довганич, В.Ю. Сливка, В.В. Туряниця ; відп. за вип. І.М. Гранчак] ; Ужгор. держ. ун-т. – Ужгород : Патент, 1995. – 196 с., іл. – Кафедра політології – С. 106 – 107.
  10. **Під покровительством музи Кліо : Історичному факультету Ужгородського національного університету – 60 років** / упоряд. : М.В. Олашин, Ю.О. Остапець, М.Ю. Токар, В.І. Фенич ; Ужгор. нац. ун-т. – Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2005. – 280 с., іл. – Бібліогр. в кінці ст. – Кафедра політології – С. 149 – 181.
  11. **Суспільні науки в Ужгородському університеті : до 5-річчя факультету суспільних наук** / упоряд. : М. Вегеш, Ю. Остапець, М. Токар, В. Гиря, С. Тополянський ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : [б. в.], 2011. – 180 с., іл. – Бібліогр. в кінці ст. – Кафедра політології – С. 42 – 85.
  12. **Токар М. Книжка кафедрального життя : короткий нарис та довідкові матеріали з історії кафедри політології і державного управління Ужгородського національного університету** : наук.-довідк. видання / Маріан Токар ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород, 2015. – 100 с., іл. – Бібліогр.
  13. **Токар М. У світі політології** / Маріан Токар // Токар М. Професор Микола Вегеш : Біобібліографічний покажчик : до 40-річчя від дня народження ; Ужгор. нац. ун-т, НДІ карпатознавства. – Ужгород : Два кольори, 2002. – С. 64 – 72.
  14. **Ужгородський національний університет на порозі III тисячоліття** : інформаційно-довідкове видання ; [редкол. : М.М. Вегеш (гол. ред.), О.Г. Сливка, Л.О. Белей, В.В. Марина, Т.М. Розумик (відп. ред.), М.М. Басараб, В.В. Браславець] ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Карпати, 2005. – 192 с., іл. – Кафедра політології – С. 60 – 62.
  15. **Ужгородський національний університет : 70 років на шляху національно-освітнього відродження України** : ювілейне видання до 70-річчя університету ; [відп. ред. Л.О. Белей] ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – К. : ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2015. – 192 с., іл. – Кафедра політології і державного управління – С. 112 – 113.

Основні видання кафедри

Наукові монографії

1997

Вегеш М. Карпатська Україна 1938 – 1939 років у загальноєвропейському історичному контексті / Микола Вегеш ; Ужгор. держ. ун-т. – Ужгород, 1997. – Т. 1. – 235 с. ; Т. 2. – 198 с.

2001

Токар М. Проукраїнські політичні партії Закарпаття в 1919 – 1939 роках : монографія / Маріан Токар ; Ужгор. нац. ун-т, Науково-дослідний інститут карпатознавства. – Ужгород : Вид-во УжНУ, 2001. – 176 с.

2002

Вони боронили Карпатську Україну : нариси історії національно-визвольної боротьби закарпатських українців ; [Під ред. М.М. Вегеша] / Закарп. облдержадмін., НДІ карпатознавства, Ужгор. нац. ун-т. – Ужгород : Вид-во «Карпати», 2002. – 680 с.

2005

Августин Волошин : життя і помисли президента Карпатської України : монографія / Вегеш М.М., Кляп М.І., Тарасюк В.Ю., Токар М.Ю. – Ужгород : Карпати, 2005. – 464 с.

2006

Токар М. Політичні партії Закарпаття в умовах багатопартійності (1919 – 1939) / Маріан Токар ; Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук, Каф. політології, АПД «Соціум Карпат». – Ужгород : ПП Басараб М.М. «Наш рідний край», 2006. – 380 с.

2006

Боднар В. Проблеми становлення політичної системи в Угорській республіці : політологічні аспекти / Володимир Боднар ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук, Каф. політології. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2008. – 44 с.

2009

Вегеш М. Карпатська Україна на шляху державотворення : До 70-річчя проголошення державної незалежності Карпатської Укра-

їни : монографія / Микола Вегеш, Маріан Токар. – Ужгород : Вид-во «Карпати», 2009. – 448 с.

Петрецький В. Політична еліта на сторінках «Нової свободи» / Віктор Петрецький ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», НДІ політ. регіоналістики. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2009. – 80 с.

2010

Закарпаття 1919 – 2009 років : історія, політика, культура / українськомовний варіант українсько-угорського видання / Під. ред. проф. М. Вегеша, Ч. Фединець ; [редкол. : Ю. Остапець, Р. Офіцинський, Л. Сорко, М. Токар ; відп. за вип. М. Токар] ; НДІ політ. регіоналістики. – Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2010. – 720 с.

Kárpátalja 1919 – 2009 : történelem, politika, kultúra ; Főszerkesztő : Fedinec Csilla, Vehes Mikola. Szerkesztőbizottság : Cserniczkó István, Oficinskij Román, Osztapec Jurij, Szarka László, Tokar Marian. – Budapest : Argumentum, MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézete, 2010. – 640 o.

2011

Лендъел М.О. Місцева демократія у країнах Центральної і Східної Європи : монографія / Мирослава Олександрівна Лендъел ; Каф. політології, НДІ політ. регіоналістики, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Мистецька лінія, 2011. – 688 с.

2012

Марадик Н. Перехід до демократії в Чеській Республіці / Наталія Марадик ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2012. – 174 с.

2014

Електоральні процеси України в регіональному вимірі : Буковина і Закарпаття : монографія / Під ред. А. Круглашова і М. Токаря ; [редкол. : М. Зан, М. Гуйтор, Ю. Остапець, Н. Ротар ; відп. за вип. М. Токар] ; НДІ політичної регіоналістики (Ужгород), НДІ європейської інтеграції та регіональних досліджень (Чернівці). – Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2014. – 552 с.

Петрецький В. Історичні особливості становлення політичної еліти Закарпаття (перша чверть ХХ століття) / Віктор Петрецький ; Передм. : Маріан Токар ; НДІ політ. регіоналістики. – Ужгород, 2014. – 60 с.

Навчальні посібники, підручники

1994

Людина і суспільство : матеріали з основ політології, соціології / Автори-упоряд. : В.І. Худанич, В.Л. Боднар, І.З. Корнійчук, О.І. Тарабан, В.В. Буркало ; Ужгор. держ. ун-т. – Ужгород : Вид-во, «Карпати», 1994. – 128 с.

1995

Становлення і розвиток політичної думки в Україні : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, коледжів, ліцеїв та гімназій) / В.Л. Боднар, М.М. Вегеш, В.І. Худанич ; Ужгор. держ. ун-т. – Ужгород, 1995. – 89 с.

1996

Історія української державності : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, коледжів, ліцеїв / В.Л. Боднар, М.М. Вегеш, В.І. Худанич ; Ужгор. держ. ун-т. – Ужгород, 1996. – 203 с.

1998

Основи політології : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В.Л. Боднар, М.М. Вегеш, В.І. Худанич ; Ужгор. держ. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 1998. – 170 с.

1999

Політологія. Конспект лекцій : навчальний посібник / Микола Вегеш, Юрій Остапець ; Ужгор. держ. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 1999. – 80 с.

2001

Регіональна політика та управління у країнах Європи : матеріали до навчального курсу : навч.-метод. матеріали для студентів вищих навчальних закладів та державних службовців / упоряд. : М.О. Лендбель, В.Ю. Керецман ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Ін-т держ. управ. та регіон. розвитку, Каф. політології. – Ужгород, 2001. – 248 с.

2003

Боднар В. Нариси з історії світової політичної думки і становлення сучасної політології : навчально-методичний посібник / Володимир Боднар ; [Відп. за вип. М.М. Вегеш] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород : Вид-во Ужгородського національного університету, 2003. – 160 с.

Вегеш М. Зарубіжні футурологічні концепції на межі тисячоліть : порівняльний аналіз / М. Вегеш, М. Щадей ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 2003. – 77 с.

Вегеш М. Основи політології : навчальний посібник / Микола Вегеш, Юрій Остапець ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 2003. – 422 с.

2006

Вегеш М. Світ політології : навчально-методичний посібник / Микола Вегеш, Юрій Остапець ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2006. – 470 с.

2007

Наукова робота студентів факультету суспільних наук : організація, виконання, оцінювання / упоряд. : Вегеш М.М., Зан М.П., Остапець Ю.О., Токар М.Ю. ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 2007. – 88 с.

2008

Вегеш М. Карпатська Україна в контексті українського державотворення : навчальний посібник / М. Вегеш, М. Токар, М. Басараб. – Ужгород : Карпати, 2008. – 256 с.

Політологія : підручник / За ред. М.М. Вегеша ; М-во освіти і науки України. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 384 с.

Лендьял М.О. Розширення та політика сусідства Європейського Союзу : навч.-метод. посіб. та матеріали до курсу / М.О. Лендьял ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Мистецька лінія, 2008. – 283 с.

2009

Вегеш М. Карпатська Україна в контексті українського державотворення : навчальний посібник / М. Вегеш, М. Токар, М. Басараб / 2-ге вид. – Ужгород : Карпати, 2009. – 256 с.

Політична наука : навчально-методичний посібник / За ред. М.М. Вегеша ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2009. – 444 с.

2011

Вегеш М. Геополітика в іменах / Микола Вегеш ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2011. – 216 с.

2014

Петрінко В.С. Світовий процес і геополітика : навч.-метод. посібник для студентів за напрямом підготовки б.030104 – Політологія / В.С. Петрінко ; М-во освіти і науки, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Каф. політології і держ. управл. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 164 с.

Методичні розробки

1997

Програми спецкурсів для студентів гуманітарних факультетів Ужгородського державного університету / В.Л. Боднар, М.М. Вегеш, В.І. Худанич, І.З. Корнійчук, В.В. Буркало, Ю.О. Остапець, В.І. Гиря ; Ужгор. держ. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 1997. – 65 с.

Плани семінарських занять з курсу політології для студентів усіх форм навчання / В.Л. Боднар, М.М. Вегеш, В.В. Буркало, В.І. Гиря, Ю.О. Остапець, В.І. Худанич ; Ужгор. держ. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 1997. – 20 с.

1998

Програма курсу «Основи політології» : Плани семінарських занять з курсу політології. Програми спецкурсів / В.Л. Боднар, М.М. Вегеш, В.І. Худанич, І.З. Корнійчук, В.В. Буркало, Ю.О. Остапець, В.І. Гиря, Р.А. Офіцинський ; Ужгор. держ. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 1998. – 90 с.

1999

Політологія. Соціологія : Програми нормативних курсів і спецкурсів, плани семінарських занять / В.Л. Боднар, М.М. Вегеш, В.І. Худанич, І.З. Корнійчук, В.В. Буркало, Ю.О. Остапець, В.І. Гиря, М.О. Лендъел ; Ужгор. держ. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 1999. – 92 с.

2000

Основи політології : Навчальна програма нормативної дисципліни. Плани семінарських занять / В. Боднар, В. Буркало, М. Вегеш, В. Гиря, І. Корнійчук, М. Лендъел, Ю. Остапець, Я. Томко, В. Худанич; Ужгор. держ. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 2000. – 62 с.

Українська державність у ХХ столітті : матеріали до лекцій для студентів історичного факультету / М. Вегеш, Л. Горват ; Ужгор. держ. ун-т, Каф. істор. України, Каф. політології. – Ужгород, 2000. – 98 с.

2002

Навчальні програми кафедри політології Ужгородського національного університету : Частина 1 / В.Л. Боднар, М.М. Вегеш, М.П. Зан, М.О. Лендъел, В.В. Марина, Ю.О. Остапець, М.Ю. Токар, В.І. Фенич ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Істор. ф-т, Каф. політології. – Ужгород : Приватна друкарня Романа Повч, 2002. – 180 с.

Навчальні програми кафедри політології Ужгородського національного університету : Частина 2 / М.М. Вегеш, М.О. Лендъел, М.Ю. Токар ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Істор. ф-т, Каф. політології. – Ужгород : Приватна друкарня Романа Повч, 2002. – 125 с.

Основи політології : навчальна програма нормативного курсу і плани семінарських занять для студентів неполітологічних спеціальностей УжНУ / підготували : В.Л. Боднар, М.М. Вегеш, М.П. Зан, В.В. Марина ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород : Приватна друкарня Романа Повча, 2002. – 68 с.

2003

Вегеш М. Західна геополітика в іменах : навч.-метод. посібн. / Микола Вегеш ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород : Вид-во УжНУ, 2003. – 200 с.

2004

Вегеш М. Політологія в Ужгородському національному університеті та Болонський процес : навч.-метод. посібн. / Микола Вегеш, Юрій Остапець ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород, 2004. – 124 с.

2006

Конкурсні тестові завдання для вступників : Людина і світ / завд. підготували : В.В. Буркало, В.І. Гиря, М.П. Зан, М.М. Колодій, Ю.О. Остапець ; відп. за вип. В.М. Міца, П.П. Гуранич, Б.К. Галас, І.Й. Росола ; Ужгор. нац. ун-т. – Ужгород : Ужгородський національний університет, 2006. – 208 с.

Політологія : навчальна програма нормативного курсу і плани семінарських занять : метод. посібн. / підготували : В.І. Басараб, В.Л. Боднар, В.В. Буркало, М.М. Вегеш, В.І. Гиря, І.М. Горобченко, М.П. Зан, А.Ю. Ключкович, М.М. Колодій, М.О. Лендъел, В.В. Марина, Ю.О. Остапець, В.С. Петрінко, М.Ю. Токар, В.І. Худанич ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород : Вид-во Ужгородського національного університету, 2006. – 108 с.

2007

Конкурсні тестові завдання для вступників : Людина і суспільство / завд. підготували : В.А. Башкіреев, М.П. Зан, М.М. Колодій, Ю.О. Остапець, О.В. Пелін, Г.М. Попович, А.М. Хома ; відп. за випуск В.М. Міца, П.П. Гуранич, Б.К. Галас, І.Й. Росола ; Ужгор. нац. ун-т. – Ужгород : Ужгородський національний університет, 2007. – 264 с.

2009

Наукова робота студентів факультету суспільних наук : організація, виконання, оцінювання. Вид. друге, змін. і доповн. / упоряд. : Вегеш М.М., Зан М.П., Остапець Ю.О., Токар М.Ю. ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2009. – 96 с.

2010

Наукова робота студентів факультету суспільних наук : організація, виконання, оцінювання. Вид. третє, змін. і доповн. / упоряд. : Вегеш М.М., Зан М.П., Остапець Ю.О., Токар М.Ю. ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2010. – 92 с.

2011

Методичні вказівки до навчального курсу «Політологія» / підготували : В.І. Басараб, В.Л. Боднар, В.В. Буркало, М.М. Вегеш, В.І. Гиря, М.П. Зан, А.Ю. Ключкович, М.М. Колодій, М.О. Лендъел, Н.В. Марадик, В.В. Марина, Ю.О. Остапець, В.С. Петрінко, М.О. Сорока, О.А. Сурніна-Далекорей, М.Ю. Токар ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2011. – 168 с.

Програма комплексного державного іспиту з політології (для студентів 5 курсу денної та 6 курсу заочної форм навчання) / упоряд. : Н. Кічера, Г. Мелеганич, В. Петрінко ; Ужгор. держ. ун-т, Каф. політології. – Ужгород : Вид-во УжНУ, 2011. – 56 с.

2012

Конкурсні тестові завдання для вступників в магістратуру. Галузь знань : 0301 – Соціально-політичні науки. Спеціальність : 8.03010401 – Політологія / упоряд. : Зан М.П., Ключкович А.Ю., Лендъел М.О., Мелеганич Г.І. ; Ужгор. нац. ун-т, Каф. політології. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2012. – 85 с.

Положення про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни / упоряд. : М.П. Зан, Ю.О. Остапець, О.В. Пелін, В.І. Староста ; Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2012. – 72 с.

Серійні видання

Монографічна серія «*Studia Regionalistica*» (2009 – 2015; № 1 – 8) *

1. Басараб М. Громадські організації Закарпаття в боротьбі за державність України (кінець 80-х – початок 90-х років ХХ століття) : монографія / Михайло Басараб, Маріан Токар. *Серія* : «*Studia Regionalistica*» / № 1 ; [координатор проекту й відп. за вип. М. Токар] ; НДІ політ. регіоналістики, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Вид-во «Карпати», 2009. – 336 с. – ISBN 978-966-671-224-3.
2. Остапець Ю. Закарпаття через призму політичних виборів : монографія / Юрій Остапець, Маріан Токар. *Серія* : «*Studia Regionalistica*» / № 2 ; [координатор проекту й відп. за вип. М. Токар] ; НДІ політ. регіоналістики, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Вид-во «Карпати», 2009. – 408 с. – ISBN 978-966-671-225-0.
3. Хроніка Закарпаття. 1867 – 2010 / Kárpátalja évszámokban. 1867 – 2010 : українсько-угорське двомовне видання ; Ukrán-magyar kétnyelvű kiadvány / М. Вегеш, С. Молнар, Й. Молнар, Ю. Остапець, Р. Офіцинський, М. Токар, Ч. Фединець, С. Черничко. *Серія* : «*Studia Regionalistica*» / № 3 ; [координатор проекту й відп. за вип. М. Токар] ; НДІ політ. регіоналістики, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2011. – 312 с. – ISBN 978-966-2095-55-5.
4. Гиря В. Угорська іредента в міжвоєнному Закарпатті («угорський фактор» у суспільно-політичному житті) : монографія / Володимир Гиря. *Серія* : «*Studia Regionalistica*» / № 4 ; [координатор проекту й відп. за вип. М. Токар] ; НДІ політ. регіоналістики, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Вид-во «Карпати», 2012. – 200 с. – ISBN 978-966-671-319-6.
5. Стряпко І. Товариство «Просвіта» в громадсько-політичному та культурному житті Закарпаття (1920 – 1939) : монографія / Іван Стряпко. *Серія* : «*Studia Regionalistica*» / № 5 ; [координатор проекту й відп. за вип. М. Токар] ; НДІ політ. регіоналістики, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2012. – 328 с. – ISBN 978-966-332-109-7.
6. Сергієнко Т. Українсько-словацькі відносини : формування системи міждержавного співробітництва (90-ті роки ХХ – початок ХХІ століть) : монографія / Тетяна Сергієнко. *Серія* : «*Studia Regionalistica*» / № 6 ; [коор-

* Видається з ініціативи Науково-дослідного інституту політичної регіоналістики УжНУ

- динатор проекту й відп. за вип. М. Токар] ; НДІ політ. регіоналістики, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». – Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2012. – 274 с. – ISBN 977-966-332-107-3.
7. **Рюль В. Соціалізація дітей трудових мігрантів Закарпаття : монографія / Вікторія Рюль. Серія : «*Studia Regionalistica*» / № 7 ; [координатор проекту й відп. за вип. М. Токар] ; НДІ політ. регіоналістики, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Агенція досліджень регіонального соціуму «Карпатія». – Ужгород : Вид-во ФОП Бреза А.Е., 2013. – 222 с. – ISBN 978-966-2668-50-6.**
8. **Еволюція партійних систем країн Вишеградської четвірки : досвід для України : монографія / Юрій Остапець, Євгеній Гайданка, Анатолій Ключкович, Наталія Марадик. Серія : «*Studia Regionalistica*» / № 8 ; [координатор проекту й відп. за вип. М. Токар] ; НДІ політ. регіоналістики, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Агенція досліджень регіонального соціуму «Карпатія». – Ужгород : ПП Данило С.І., 2014. – 256 с. – ISBN 978-966-332-038-4.**

Навчально-методична серія «Кафедра» (2014 – 2015; № 1 – 29) *

1. **Як написати курсову роботу** : навч.-метод. рек. / упоряд. І.О. Стряпко ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 60 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 1*). – Бібліогр. в тексті.
2. **Як написати дипломну роботу** : навч.-метод. рек. / упоряд.: М.П. Зан, Ю.О. Остапець, І.О. Стряпко, М.Ю. Токар ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 92 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 2*). – Бібліогр. в тексті.
3. **Марадик Н. Аналіз державної політики** : навч.-метод. рек. / Наталія Марадик ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 48 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 3*). – Бібліогр. в тексті.
4. **Марадик Н. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації** : навч.-метод. рек. / Наталія Марадик ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 40 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 4*). – Бібліогр. в тексті.
5. **Марадик Н. Сучасний парламентаризм** : навч.-метод. рек. / Наталія Марадик ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 56 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 5*). – Бібліогр. в тексті.
6. **Гайданка Є. Державне управління** : навч.-метод. рек. / Євгеній Гайданка ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 98 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 6*). – Бібліогр. в тексті.
7. **Гайданка Є. Соціологія** : навч.-метод. рек. / Євгеній Гайданка ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т сусп. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 54 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 7*). – Бібліогр. в тексті.
8. **Наукова робота для магістра** : метод. рек. до написання та захисту магістер. робіт для студ. спец. 8.150101 «Державна служба» / упоряд. : М.О. Лендъел, В.В. Петрецький, Н.І. Попадюк, М.Ю. Токар, І.І. Черленяк ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 52 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 8*). – Бібліогр. в тексті.

* Укладач: головний бібліограф довідково-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки УжНУ Наталія Лехман

9. **Мелеганіч Г. Теорія політичного конфлікту** : навч.-метод. рек. / Ганна Мелеганіч ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 56 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 9*). – Бібліогр. в тексті.
10. **Стажування / практика в органах державної влади та місцевого самоврядування** : метод. рек. для студ. спец. 8.15010002 «Державна служба» / упоряд. : Ю.О. Остапець, В.В. Петрецький, Н.І. Попадюк, М.Ю. Токар ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Інватор, 2014. – 36 с. – (*Навч.-метод. серія «Кафедра» ; № 10*).
11. **Стряпко І. Політологія** : навч.-метод. рек. : для студ. денної форми навчання за напрямами підготовки 6.040106 – Екологія, охорона навколиш. середовища та збалансоване природокористування, 6.040101 – Хімія / Іван Стряпко ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 70 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 11*). – Бібліогр. в тексті.
12. **Стряпко І. Політологія** : навч.-метод. рек. : для студ. денної форми навчання за напрямом підготовки 6.030401 – правознавство / Іван Стряпко ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 70 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 12*). – Бібліогр. в тексті.
13. **Стряпко І. Соціологія** : навч.-метод. рек. : для студ. денної форми навчання за напрямами підготовки 6.040106 – Екологія, охорона навколиш. середовища та збалансоване природокористування, 6.040101 – Хімія / Іван Стряпко ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 54 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 13*). – Бібліогр. в тексті.
14. **Стряпко І. Соціологія** : навч.-метод. рек. : для студ. денної форми навчання за напрямами підготовки 6.030509 – облік і аудит, 6.030508 – фінанси і кредит, 6.030504 – економіка підприємства (Екон. ф-т) / Іван Стряпко ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 58 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 14*). – Бібліогр. в тексті.
15. **Стряпко І. Дипломатичний етикет та протокол** : навч.-метод. рек. : для студ. заоч. форми навчання за напрямом підготовки 6.030104 – політологія / Іван Стряпко ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 34 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 15*). – Бібліогр. в тексті.
16. **Стряпко І. Політична історія світу** : навч.-метод. рек. для студ. за напрямами підготовки 6.030104 – політологія / Іван Стряпко ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ.

- упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – 62 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 16*). – Бібліогр. в тексті.
17. **Гайданка Є. Історія та теорія демократії** : навч.-метод. рек. : для студ. за напрямом підготовки б.030104 – політологія (за сферами політичної діяльності) / Євгеній Гайданка ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во КаУ, 2015. – 66 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 17*). – Бібліогр. в тексті.
18. **Гайданка Є. Система органів державної влади в Україні** : навч.-метод. рек. : для студ. за напрямом підготовки б.030104 – політологія (за сферами політичної діяльності) / Євгеній Гайданка ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т сусп. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во КаУ, 2015. – 62 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 18*). – Бібліогр. в тексті.
19. **Гайданка Є. Політологія** : навч.-метод. рек. : для студ. за напрямами підготовки б.040203 – «Фізика», б.040204 – «Прикладна фізика», б.050801 – «Мікро- та наноелектроніка», б.170102 – «Системи техн. захисту інформації», б.170101 – «Безпека інформ. і комунікац. систем» (за сферами політичної діяльності) / Євгеній Гайданка ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во КаУ, 2015. – 70 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 19*). – Бібліогр. в тексті.
20. **Гайданка Є. Державне управління** : навч.-метод. рек. : для студ. спец. 7.03010401 – «Політологія» / Євгеній Гайданка ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во КаУ, 2015. – 86 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 20*). – Бібліогр. в тексті.
21. **Гайданка Є. Державне управління** : навч.-метод. рек. : для студ. спец. 8.040301 – «Політологія» / Євгеній Гайданка ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во КаУ, 2015. – 86 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 21*). – Бібліогр. в тексті.
22. **Колодій М. Гендер і політика** : навч.-метод. рек. : для студ. за напрямом підготовки б.030104 – «Політологія (за сферами політичної діяльності)» / Маріанна Колодій ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ, 2015. – 64 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 22*). – Бібліогр. в тексті.
23. **Вегеш І. Політична культура** : навч.-метод. рек. : для студ. за напрямом підготовки б.030104 – «Політологія (за сферами політичної діяльності)» / Ігор Вегеш ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. – 64 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 23*). – Бібліогр. в тексті.

24. **Вегеш І. Постмодерністсь у політичній науці** : навч.-метод. рек. : для студ. спец. 8.040301 – «Політологія (за сферами політичної діяльності)» / Ігор Вегеш ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. – 54 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 24*). – Бібліогр. в тексті.
25. **Лендъел М. Стратегічне планування** : навч.-метод. рек. : для студ. за напрямом підготовки 8.15010002 – «Державна служба» / Мирослава Лендъел, Ганна Мелеганич ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. – 44 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 25*). – Бібліогр. в тексті.
26. **Мелеганич Г. Антикризове управління** : навч.-метод. рек. : для студ. за напрямом підготовки 8.15010002 – «Державна служба» / Ганна Мелеганич ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. – 48 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 26*). – Бібліогр. в тексті.
27. **Зан М. Етнопсихологія** : навч.-метод. рек. : для студ. за напрямом підготовки 6.030102 – «Психологія» / Михайло Зан, Ганна Мелеганич ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. – 48 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 27*). – Бібліогр. в тексті.
28. **Мелеганич Г. Партологія** : теорія політичних партій та партійних систем : навч.-метод. рек. / Ганна Мелеганич, Юрій Остапець ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. – 64 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 28*). – Бібліогр. в тексті.
29. **Сурніна-Далекорей О. Порівняльна політологія** : навч.-метод. рек. : для студ. за напрямом підготовки 6.030104 – «Політологія» / Ольга Сурніна-Далекорей ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2015. – 64 с. – (*Навч.-метод. сер. «Кафедра» ; № 29*). – Бібліогр. в тексті.

**Науковий вісник Ужгородського університету.
Серія: Політологія. Соціологія. Філософія
(2004 – 2015; Вип. 1 – 18) ***

1. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : В. Андрущенко, М. Блецкан, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилук, І. Мигович, М. Михальченко, В. Худанич; відп. за вип. М. Токар] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т. – Ужгород : СМП «Вісник Карпат», 2004. – **Вип. 1.** – 252 с.
2. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : В. Андрущенко, М. Блецкан, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилук, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, А. Пахарев, В. Худанич, Б. Ярош ; відп. за вип. Ю. Остапець] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т. – Ужгород : СМП «Вісник Карпат», 2005. – **Вип. 2.** – 254 с. – Рез. англ. – Бібліогр. в кінці ст.
3. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : В. Андрущенко, М. Блецкан, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилук, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, А. Пахарев, В. Худанич, Б. Ярош ; відп. за вип. Ю. Остапець] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т. – Ужгород : СМП «Вісник Карпат», 2006. – **Вип. 3.** – 252 с.
4. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилук, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарев, Б. Ярош ; відп. за вип. М. Зан] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук, Каф. політології, Каф. філософії. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2006. – **Вип. 4.** – 286 с.
5. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія.** Ціна свободи й незалежності : трансформація політичних систем в країнах Центральної та Південно-Східної Європи до та після 1989 – 1991 рр. : матеріали міжнар. наук.-прак. конф. ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилук, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарев, М. Примуш, Б. Ярош ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2007. – **Вип. 5 – 6.** – 438 с.
6. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** : До 45-річчя від дня народження Вегеша Миколи Миколайовича, доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри по-

* Укладач: завідувач довідково-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки УжНУ Лариса Мельник

- літології факультету суспільних наук, ректора Ужгородського національного університету ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилюк, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарев, М. Примуш, Б. Ярош ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2007. – **Вип. 7 – 8.** – 386 с.
7. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилюк, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарев, М. Примуш, Б. Ярош ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2008. – **Вип. 9.** – 336 с.
  8. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** : Ювілейний випуск з нагоди десятої річниці відкриття спеціальності «Політологія» в УжНУ ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилюк, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарев, М. Примуш, Б. Ярош ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2008. – **Вип. 10.** – 280 с.
  9. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, В. Бурдяк, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилюк, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарев, М. Примуш, Б. Ярош ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2009. – **Вип. 11.** – 276 с.
  10. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, В. Бурдяк, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилюк, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарев, М. Примуш, А. Романюк ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2009. – **Вип. 12.** – 246 с.
  11. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** : Країни Центрально-Східної Європи в модерну і постмодерну добу : теоретичні концепції й політичні реалії : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Ужгород, 2–3 жовт. 2009 р.) ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилюк, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарев, М. Примуш, А. Романюк ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2009. – **Вип. 13.** – 352 с.
  12. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилюк, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко,

- Ю. Остапець, А. Пахарєв, М. Примуш, А. Романюк ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2010. – **Вип. 14.** – 266 с.
13. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилук, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарєв, М. Примуш, А. Романюк ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2010. – **Вип. 15.** – 220 с.
14. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : В. Андрущенко, О. Бабкіна, І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, Ф. Кирилук, А. Круглашов, І. Мигович, М. Михальченко, Ю. Остапець, А. Пахарєв, М. Примуш, А. Романюк ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2012. – **Вип. 16.** – 208 с.
15. **Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** ; [редкол. : І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, І. Дудінська, В. Дудінський, Ф. Кирилук, В. Климончук, А. Круглашов, М. Лендъел, І. Мигович, Ю. Остапець, А. Павловська, М. Примуш, А. Романюк ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – **Вип. 17.** – 184 с. – Рез. англ. – Бібліогр. в кінці ст.
16. **Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Політологія. Соціологія. Філософія** : Політичні кризи в державах та регіонах Європи : внутрішні передумови та зовнішні виклики у ХХ – на початку ХХІ століття : матеріали міжнар. наук. конф. ; [редкол. : І. Варзар, М. Вегеш, В. Денисенко, І. Дудінська, В. Дудінський, Ф. Кирилук, В. Климончук, А. Круглашов, М. Лендъел, І. Мигович, Ю. Остапець, А. Павловська, М. Примуш, А. Романюк ; відп. за вип. А. Ключкович] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : ПП «Інватор», 2015. – **Вип. 1 (18).** – 244 с. – Бібліогр. в кінці ст.

**Соціально-політичні студії:
вісник наукової думки студентів
(2008 – 2015; Вип. 1 – 6) ***

1. **Соціально-політичні студії** : вісн. наук. думки студ. ф-ту суспіл. наук Ужгор. нац. ун-ту. **Вип. 1** / [редкол. : М. Вегеш, І. Козубовська, Ю. Остапець, В. Гвоздяк, Е. Соломка, О. Пелін, М. Кухта, М. Токар, М. Зан ; відп. ред. М. Токар] ; Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2008. – 116 с. – Бібліогр. в кінці ст.
2. **Соціально-політичні студії** : вісн. наук. думки студ. ф-ту суспіл. наук Ужгор. нац. ун-ту. **Вип. 2** / [редкол. : М. Вегеш, І. Козубовська, Ю. Остапець, В. Гвоздяк, Е. Соломка, О. Пелін, М. Кухта, М. Токар, М. Зан ; відп. ред. М. Токар]. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2009. – 128 с. – Бібліогр. в кінці ст.
3. **Соціально-політичні студії** : вісн. наук. думки студ. ф-ту суспіл. наук Ужгор. нац. ун-ту. **Вип. 3** / [редкол. : М. Вегеш, І. Козубовська, Ю. Остапець, В. Гвоздяк, Е. Соломка, О. Пелін, М. Кухта, М. Токар, М. Зан, С. То полянський ; відп. ред. М. Токар] ; Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : [б. в.], 2010. – 117 с. – Бібліогр. в кінці ст.
4. **Соціально-політичні студії** : вісн. наук. думки студ. ф-ту суспіл. наук Ужгор. нац. ун-ту. **Вип. 4** / [редкол. : М. Вегеш, І. Козубовська, М. Лендъел, Ю. Остапець, О. Пелін, М. Кухта, М. Токар, М. Зан ; відп. ред. М. Токар] ; Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : РВЦ ФСН, 2013. – 122 с. – Рез. англ. – Бібліогр. в кінці ст.
5. **Соціально-політичні студії** : вісн. наук. думки студ. ф-ту сусп. наук Ужгор. нац. ун-ту. **Вип. 5** / [редкол. : Ю. Остапець, І. Козубовська, М. Лендъел, У. Михайлишин, О. Пелін, М. Токар, М. Зан ; відп. ред. : І. Козубовська, М. Токар] ; Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : РВЦ ФСН, 2014. – 196 с. – Рез. англ. – Бібліогр. в кінці ст.
6. **Соціально-політичні студії** : вісн. наук. думки студ. ф-ту суспіл. наук Ужгор. нац. ун-ту. **Вип. 6** / [редкол. : М. Вегеш, І. Козубовська, Ю. Остапець, В. Гвоздяк, У. Михайлишин, О. Пелін, М. Токар, М. Зан, С. Тополянський ; відп. ред. І. Стряпко] ; Ужгор. нац. ун-т, Ф-т суспіл. наук. – Ужгород : РВЦ ФСН, 2015. – 136 с. – Рез. англ. – Бібліогр. в кінці ст.

---

* Укладач: завідувач довідково-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки УжНУ Лариса Мельник

Науково-довідкове видання

ТОКАР Маріан Юрійович

КНИЖКА КАФЕДРАЛЬНОГО ЖИТТЯ:

короткий нарис та довідкові матеріали
з історії кафедри політології і державного управління
Ужгородського національного університету

Виготовлено з авторського оригінал-макету

Підписано до друку 10.11.2015 р. Формат 64x90/8.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Constantia.
Ум. друк. арк. 16,25. Наклад 100 прим. Замов. № 5.

Віддруковано ФОП Небесник В.Я.

Токар Маріан

Т – 51 **Книжка кафедрального життя:** короткий нарис та довідкові матеріали з історії кафедри політології і державного управління Ужгородського національного університету / Маріан Токар; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т суспіл. наук, Каф. політології і держ. упр. – Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2015. – 100 с., іл. – Бібліогр.

ISBN 978-966 332-100-4

У науково-довідковому виданні подаються етапи розвитку кафедри політології і державного управління Ужгородського національного університету за 1990 – 2015 роки, а також довідкові матеріали про професорсько-викладацький, аспірантський та студентський склад, науково-педагогічну й видавничу діяльність, співпрацю з іншими навчальними й науковими центрами.

Книжка присвячена 25-річчю кафедри політології і державного управління УжНУ.

ББК Ч 484.738.1 (4 Укр – 4 Зак)
УДК 378.4 (477.87) +378.113.2